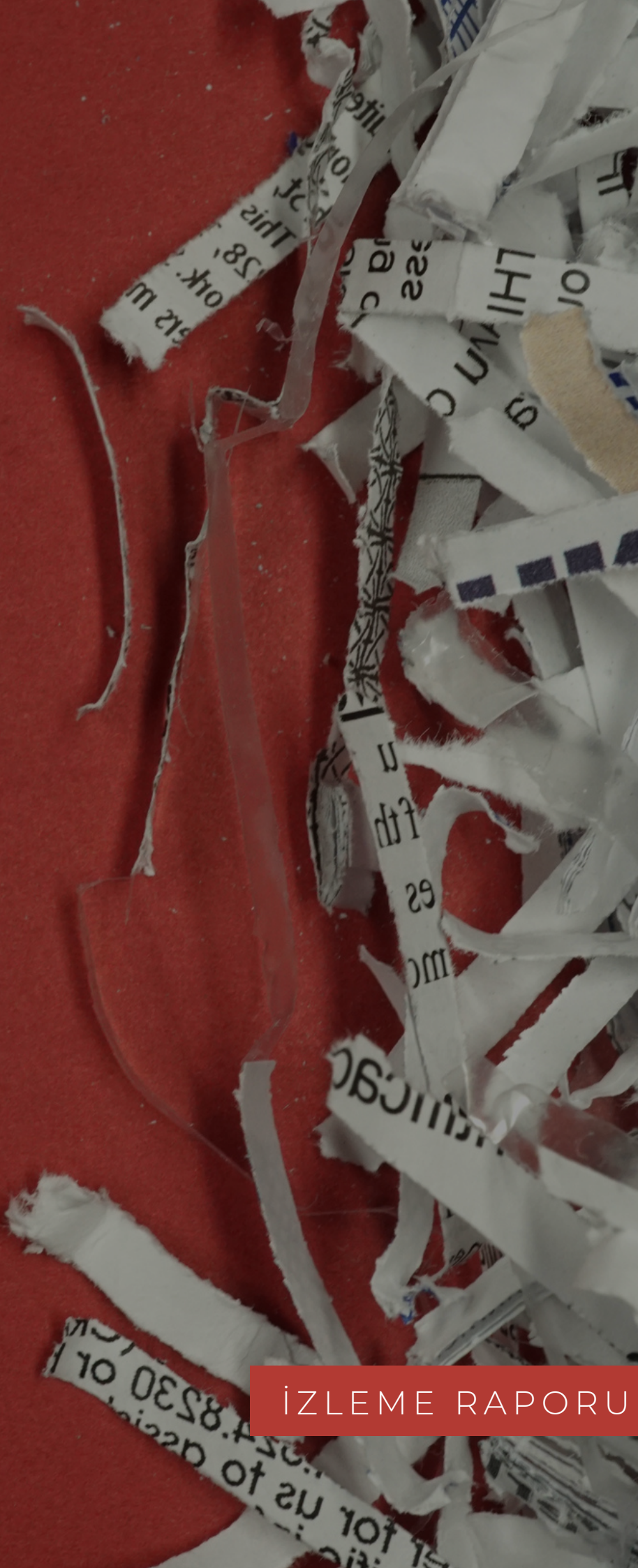

MEDYADA LGBTİ+'LAR

İZLEME RAPORU

Medyada LGBTİ+ Temsili İzleme Raporu

Hazırlayan: Yıldız Tar

Yayımlayan: Kaos Gey ve Lezbiyen Kültürel Araştırmalar ve Dayanışma Derneği (Kaos GL)

Birinci Dijital Baskı: Ağustos 2021
Kapak ve Sayfa Tasarım: Yıldız Tar

Bu kitap parayla satılamaz. İnsan haklarının desteklenmesi amacıyla yapılan ve ticari olmayan etkinliklerde serbestçe kullanılabilir.

Bu kitap, Etkiniz AB Programı kapsamında Avrupa Birliği finansal desteği ile üretilmiştir. Bu kitabın içeriğinden yalnızca Kaos GL Derneği sorumludur ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

İÇİNDEKİLER

İllüstrasyon: Kahraman Turan

04

GİRİŞ: ÖZNESİ SAKLI CÜMLELERİN PEŞİNDE

09

DÜNDEN BUGÜNE MEDYADA LGBTİ+'LARIN
TEMSİLİ

28

RAKAMLARLA NEFRET SÖYLEMİ VE AYRIMCILIK

33

2017'DEN 2020'YE AYRINTILI İNCELEME

39

MEDYA SİYASET İLİŞKİSİ

41

KAOSGL.ORG YAYIN İLKELERİ

Giriş: Öznesi Saklı Cümlelerin Peşinde

Çizim: Aslı Alpar

Kaos GL Derneği olarak 14 yıldır sistematik bir şekilde medyayı izliyoruz. Bunun öncesinde de, Kaos GL dergisi çıkmaya başladığı 90'lı yıllardan itibaren, medya, medyadaki nefret söylemi, ayrımcı dil ve LGBTİ+'ların eşit ve özgür özneler olarak kendilerini gerçekleştirmelerinin önünde engel oluşturan her türlü içerik Kaos GL'nin radarına takıldı. Bu raporun ilerleyen bölümlerinde detaylı olarak tartışacağımız gazete kupürleri hem dergide yayımlanıyor, hem de Kaos GL'nin arşivinde konu bazlı bir şekilde saklanıyordu.

2000'li yıllara gelindiğinde, medya izleme kendini başlı başına bir alan olarak inşa etti ve bu alanda haftalık, aylık ve senelik, hem niteliksel hem de niceliksel raporlar yayımlamaya başladık. Peki, derdimiz neydi? Medyayı neden izliyoruz?

'İzlemek' ya da 'gözlemek' kelime anlamıyla edilgen konumları işaret etse de, yaptığımız edilgenliğin ötesinde bir iş; nefret söyleminin, ayrımcılığın ve önyargının çetelesini tutuyoruz. Çetele tutmakla kalmayıp, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli ayrımcılığın yaygın olduğu medyayı dönüştürmek için, bir yandan da hem dergi hem de KaosGL.org internet gazetesi üzerinden yayın hayatımızı sürdürüyoruz. Başka bir dil, başka bir habercilik, başka bir dünya mümkün diye çıktığımız yolda çeyrek asrı aştık bile. Bir bölümünde bizzat içinde olduğum, bir bölümünü ise dışarıdan izlediğim bu yolculuğun tamamını aktarmak bu yazının kapsamını aşar. Ancak bazı köşe taşlarından bahsetmek, Türkiye'de basının LGBTİ+'ları nasıl yazdığını ya da yazmadığını anlamamıza olanak tanıyabilir.

Medyayı neden izliyoruz sorusuna ilk yanıt, LGBTİ+'ların medyada neredeyse görünmez olması. Kendiniz hakkında en ufak bir bilgiye ulaşabilmek için gazete sayfalarını çevirmeniz yetmiyor; bu bilgiye ulaşmanın yegâne yolu 'sizin gibiler'i bulmak. Birçok LGBTİ+ kişi için hayatına sahip çıkmanın ilk adımı kendine benzeyen birilerini, bir kitaba saklanmış ufak bir pasajı bulmak.

"Meydan Larousse'ta homoseksüel kelimesini bulmuştum. İşte, eşcinselliğin hastalık olduğunu söylüyordu. (...) Ben o homoseksüel kelimesini bulduğumda inanılmaz rahatlamıştım. Çünkü beni tarifleyen bir şey vardı. Hani hastalık diyor, şu diyor, bu diyor ama... Böyle bir-iki paragraflık bir şey. Ha, ben buyum diyordum. (...) Anneler evde olmadığında bazen o maddeyi açıp okuyordum. Aa, evet ben buyum deyip geri kapatıyordum. Sonra (...) o maddeyi okuyor olmam anlaşılır diye, ansiklopedinin hep aynı yeri açık olacak diye bir sürü sayfasını okuyordum. Sırf annem anlamasın orayı okuduğumu diye."

(Umut Güner'le mülakat; Yıldız Tar, Patikalar: Resmî Tarihe Çentik (Kaos GL, 2019), s. 15-16.)

Bu sözler, Kaos GL'nin sözlü tarih çalışması kapsamında yaptığımız bir görüşmeden. Görüşmecinin söyledikleri, kendini bulma serüveninin başlangıcına işaret etmesinin yanı sıra, çocukluğunun geçtiği 80'lerde eşcinselliğe dair bulabildiği tek izin bir ansiklopedideki bir madde olması açısından da önemli. Basında görünmez olmak sadece temsiliyetten değil, kendi hayat hikâyenize değebilecek başka hikâyelerden de mahrum bırakılmanız anlamına geliyor. Yerleşmiş, kökleşmiş, kanıksanmış ve normalleştirilmiş sansür, en doğal hakkınız olan cinselliğiniz ve cinsiyetinize dair duyabileceklerinizi, görebileceklerinizi kırk kapının ardına saklıyor adeta.

Tam buradan, sorumuzun ikinci yanıtına geçiyoruz: Sansürün, kendini işletirken kurduğu çerçevelendirme düzeneği. Bir haberin ne dediğini anlamak için kelimelere, cümle yapılarına bakmaktan çok haberin neyi, hangi sınırlar dâhilinde, hangi bağlamda, kimle konuşarak, kimle konuşmayarak, kimi öne çıkararak sunduğunu incelemek gerekiyor. Medya izlemenin belki de en çetrefilli noktası bu çerçeveyi ifşa edebilmek, bu çerçeveye gömülmüş nefret söylemini ve ayrımcılığı görebilmek.

Bu çerçevelendirme, LGBTİ+'lar söz konusu olduğunda 'hastalık', 'suç', 'günah', 'anormal', 'sapkın', 'sapık', 'doğaya aykırı' gibi damgalayıcı ifadeleri bazen doğrudan vererek, bazen sezdirerek işliyor. Ancak bununla da sınırlı kalmıyor – küçümseme, kalıp yargılara hapsedme, komikleştirerek aktarma, insandışılaştırma, nesneleştirme... Akla hayale sığmayacak düzeneklerin, bir çarkın dişlileri gibi tek bir hedef doğrultusunda işlediğini görüyoruz. Aynı sözlü tarih çalışmasında Özgür Azad'ın söylediği, 80'lerde gazetelere dair şu sözler, resmi ortaya seriyor:

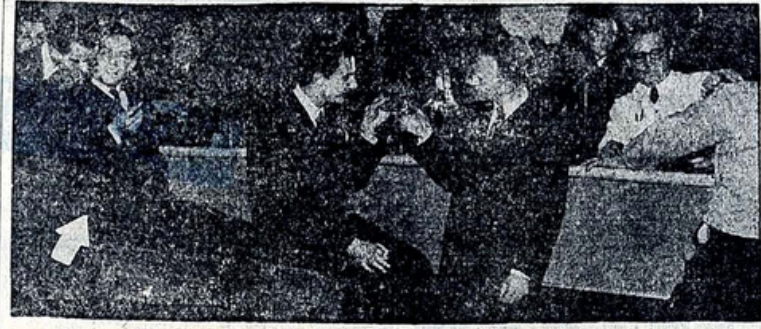
"Şorololar, nonoşlar, dönmeler diye, 80'lerin o değişik fantastik dünyasındaki isimlendirmeler vardı. 90'larda biraz daha (...) eşcinsel falan kelimeleri; homoseksüel, daha doğrusu (...) homo'ya dönüştü bunlar. Aktüel, Tempo vardı, çok meşhur. Kapak olurdu hatta zaman zaman. Oralarda mesela yazı dizileri olurdu, röportajlar olurdu."

Bir gey bulurlardı, Taksim'de genellikle, fonda onun gezme fotoğrafları falan... Hayatları sersefil, başlarına ilerde kötü bir şey gelecek, ya da mutsuz olacaklar diye aslında ciddi de bir şantaj ve mesaj vererek, benim gibi muhtemelen genç ibnelere... O kaygılarla okurdum. Yine de ama çok büyük bir şeydi tabii ki; yani vahaydı onlara ulaşmak bile, o bilgilere." (Özgür Azad'la mülakat; Yıldız Tar, a.g.y., s. 44.)

Özgür Azad'ın bıraktığı yerden 'homoseksüel'in peşine düştüğümüzde, yolumuz gazete sayfalarıyla kesişiyor. Kindir bu 'homoseksüel'? Gazete sayfalarında cinselliğe ve cinsiyete dair tüm 'sapma'ların üzerine boca edildiği, işaretlenmiş, işaretlendiği ölçüde ehlileştirilmiş bir türü tanımlamak üzere, şemsiye bir terim olarak kullanılıyor bu kelime. Çoğu zaman Batılı, bir tür sapkın, asla hoş kabul edilmemesi gereken, zaten kimsenin hoş kabul edemeyeceği özellikleri olan bir tür...

5 Ağustos 1955 tarihli Milliyet gazetesinde, "İsveç'te 20 kişiye bir Homoseksüel düşüyor!" başlığıyla yer alan haber, Türkiye basınında LGBTİ+'ların ele alınışında bir trendi ortaya koyması açısından önemli.

"İsveç'te 20 kişiye bir homoseksüel düştüğü" 'bilgi'siyle başlayan haberin manşetinde, medyanın LGBTİ+'larla imtihanında sıkça başvurduğu 'insandışılaştırma' (dehumanization) mekanizması devreye sokuluyor. İnsandışılaştırma, en basit hâliyle, düşmanın, düşman görülenin ya da düşman görülmesi gerektiği düşünülenin, insana atfedilen nitelik, beceri ve özelliklere sahip olmamakla itham edilmesi, bu fikrin yaygınlaştırılması ve bu yolla, düşmana reva görülen her uygulamanın yaratabileceği empati duygusunun önüne geçilmesi demek. İnsandışı, tuhaf bir tür olarak görülen eşcinsellerin ve transların 12 Eylül 1980 askerî darbesi öncesinde ve sonrasında yaşadıklarına dair bir 'acıma kırıntısı' dahi gelişmemiş olmasında, medyanın başvurduğu bu insandışılaştırma stratejisinin payı büyük. Acıma duygusunun kendisi ziyadesiyle sorunlu olsa da, "Acımayın bunlara" cümlesi dışında bir cümle kurulmaması için el birliği yapan bir habercilik yaklaşımı çok daha kötü sonuçlar doğuruyor. Bu haberin manşetinde de 'kişiler' yani insanlar ile 'homoseksüeller' arasında dilsel bir ayırım kurulurken, 'homoseksüeller' nesneleştiriliyor.

AZALAR KULÜBÜN BARINDA
AAMK meclisinin canlı mitali.

İSVEÇ'TE 20 KİŞİYE BİR Homoseksüel düşüyor!

İskandinavya'da mevcut 200 Homoseksüel kulüpte, erkekler kendi aralarında dans edip ahbablık ediyorlar

Y akın zamanlarda, memleketimizden, İskandinavya'ya ziyaret maksadıyla, spor temaları yapmak vesilesiyle, veya başka sebeplerle oldukça kalabalık bir ziyaretçi ve gazeteci akını oldu. Şimal memleketleri mevzu bu turistler tarafından sık sık ele alandı. İsveç, Finlandiya, Danimarka ve Norveç'in yüksek-şeyna, sanardıları, mümkünel sabbat tenisleri ve Avrupa'daki diğer mevkileri, sayıldı döküldü. Bunların bir kısmı doğru, bir kısmı yanlış. Eşek bugün müstefeh İskandinav memleketleri vardır. Vardır arıma, diğer taraftan yabancı memleketlere göç etmek için yanan gençliği ile, tefessüh etmesine ramak kalan bir erkek - kız topluluğu ile, ille bağlarından bahar olan cemiyetleri ile, İskandinav memleketlerinin bir de başka bir cephesi vardır. İşte ben İskandinavya'nın

İsveç Hususi Mühabirimiz **ORNAN TÜREL Yazıyor**

bu bilinmeyen taraflarında, bir kısmını burada anlatmaya çalışacağım. Bugünkü İsveç, dünyanın en meşhur ezete ve mecmuaları, ve bu arada 'Le Monde', 'Constellation' ve 'Time' İskandinavya'da ve bilhassa İsveç'te 'ahlak sukutu' mevzularını ele alanlar ve çok şiddetli tenkidlerde bulunmuşlardır.

CİNSİ HAYAT SERBEST!

Büyük bir samimiyetle yazılan bu tenkidlere burada aldanan dahi olmadı. Bide cinsel hayat serbesttir' diye çıktılar. 'Prensip meselesidir' diye üzerinde fazla münakaşa da edilmedi. Fakat Şimalin en medeni ülkesi olan İsveç'te, gençliğin feci sukutu, aklı başında herkesi üzüyordu. Gazetelerde her gün bir skandala rastlanıyordu. İsveç'in Uddevalla limanında, Brezilya gemisinde, çirçiplik dans eden ve sonra tayfalarla yatan 15-16 yaşlarındaki kızlarını gemiden almayan annelerin acıklı feryatları henüz dümlemişken, İsveç, berebere okuyan kız - erkek arkadaşlarının çocuk sahibi olmaları gazetelerde yer alıyor ve bu medide hadiseler artık tabii kabul edilip üzerinde dırulmaz. Okuyorduk. Bu arada, homoseksüeller de piyasaya çıkardılar. Bir istatistik yayınlandı ve neticede 7 milyonluk İsveç'te tam 400,000 homoseksüel olduğu açıklandı! Yani bu hesabı göre, her 20 İsveçli'den birisi homoseksüeldir!

Bugün bütün İskandinavya'da 200 Homoseksüel kulübü vardır. İlk kulübü kurmak pereli (!) Danimarka'ya nasibi olmuş ve 1948 de A. J. Lundbahl-Madsen gerçekli münasadeyi alarak Kopenhag'da ilk 'Homoseksüel Kulübü' mün lokalini açmıştır. Hemen peşinra İsveç'te Lysekil şehrinde yüksek mühendis Allan Helmsen, onların yolunu takib etmiştir! 1955 senesi ilk yarısında bu kulübelerin ve teşekkül-

ERKEK ERKEĞE DANS

Yanak yanığa yışık!

lerin ededi Skandinavya'da 200 e babilmişlerdir. Bu kulübelerin çikardığı 'Vennen' adlı gazetesinin ilk başlığında 5000 adet nüshası satılmıştır.

Homoseksüel kulüplerine görmek için kâri partiler de konulmuştur. Namaz 21 yaşını doldurmuş olacak ve 2 aile başı tarafından kulübe tavsiye edilecektir!

SEÇKİN AZALAR

Bu nevi kulüplerde, mühim bir kısmı, bukküsu, doktör, öğretmen ve din adamı olan homoseksüel kadınlar

Aklı bozunda münevverler bu sukutu önlemeye çalışmaktadırlar. Mücadele kırışmıştır. Bütün bir memleketin istikbalini tehlikeye atıyor. Basın ise bu durumdaki seyirci kalmakta ve sadece Avrupa memleketlerine çitmak tadır!

Haberin spotunda, çok ilgi çekici bir konuymuşçasına 200 kulüpte “erkeklerin birbiriyle ahbaplık ettiği” bahsediliyor. Bu bilginin neden manşete çekildiğini anlamak için haberin girişine bakmamız gerekiyor. Haberi yazan İsveç hususi muhabiri Türel, önce “memleketimizden” son zamanlarda İskandinavya’ya çok fazla kişinin gittiğine dikkat çekiyor. Burada, kelime tercihleriyle ‘biz’ ve ‘diğeri’ ayrımı yapılıyor. Bu ayrım salt ‘bizim’ ve ‘bize ait olanın’ İskandinav ülkelerinden yani ‘Batı’dan ayrı olduğunu göstermek için yapılmıyor; aynı zamanda ayrımcılığın işleyebilmesi için önemli bir araca dönüşüyor. Bu ayrım bir kere yapıldıktan sonra, Türkiye’den gidenlerin İskandinavya’yı övmesinden şikâyet edilmesinin ardından esas gaye açığa çıkıyor: Okuru İskandinavya’daki yani Batı’daki ‘homoseksüel’ tehlikesine ilişkin olarak uarmak! Bunu yaparken, İsveç’tekilere akıl vermekten de geri kalmıyor. Aklı başında hiç kimenin bu duruma sessiz kalmaması gerektiğini söylüyor. Bir kez daha ‘homoseksüel’ diye işaretlenen insanların yaptıklarının (haberden anladığımız kadarıyla, dans etmelerinin) akıllı insan işi olmadığı vurgulanıyor. Bu yolla, eşcinsellik patolojikleştiriliyor.

Senkronik ve kronik olarak işleyen dışlama ve içirme mekanizmaları, eşcinsel paniğini araç ve amaç olarak kullanmakta beis görmez. LGBTİ+ paniği araçtır, çünkü 80’lerin medyasında trans kadınlar için kullanılan “Beyoğlu’nda fink atan nonoşlar”, “erkekten dönme”, “kadın giysili erkek sesli” gibi ifadeler bütün bir kimliği tanımlamaya dönük kelime öbeklerine dönüşür ve bu yolla panik, varoluşları hedef gösterme ve damgalamak için bir araca dönüşür. Bu tanımlama LGBTİ+ paniğini yaratır, araçsallaştırır ve işkenceyi meşrulaştırmak üzere panikten beslenir. Bu panik aynı zamanda amaçtır; ulaşılmaması gereken bir merhaleyi işaret eder. LGBTİ+ paniği, bu anlamda hedefdir de. Panik araçsallaştırıldığı ölçüde, yaratılmak istenen bir şeydir. Mitolojideki kendi kendini yiyen yılan Ouroboros misali, bir yandan hâlihazırda var olan LGBTİ+ paniği araç olarak kullanılırken, diğeri yandan bu haberler yoluyla toplumda bir LGBTİ+ paniği yaratılmak istenir. Panik, başlangıcı ve sonu belirsiz bir döngü hâlini alır ve bu yolla meşrulaştırılır.

Bu haberde, söz konusu paniği yaratmak için, eşcinselliğin ‘bizden olmayan’a atıldığı, dışarıklı bir mesele olarak inşa edildiği, haberdeki aile vurgusuyla aileye karşıt olarak kodlandığı, akıllılık vurgusuyla patolojikleştirildiği ve ilk andan itibaren nesneleştirildiği görülüyor. Haberim Milliyet gazetesinde yayımlanmasının üzerinden 65 yıl geçti; bu stratejiler hâlâ basına hâkim. Ne de olsa, ortada hâlâ, ne idüğü belirsiz birtakım insanlar vardır ve bu insanların ne kadar tuhaf, marjinal ve ucube olduklarını anlatmak, gazeteciliğin gereğidir!

Haberin en önemli özelliklerinden biri de öznesinin saklı olması, yani konu ettiği ‘homoseksüeller’in ne dediğine, ne hissettiğine dair bir cümle dahi barındırmaması. Hakkında konuşulan gruba mikrofon uzatmak bir yana, bu insanlara dair herhangi bir özneleşme ihtimali bile büyük bir çabayla bertaraf ediliyor haberde. Haberın kaynağı da büyük ölçüde belirsiz. Birkaç istatistikten bahsediliyor ama bunlar da, ‘homoseksüeller’ ve dolayısıyla ‘homoseksüelliğın’ nesneleştirilmesi için araca dönüşüyor.

Yukarıda sadece birkaç örneğini verdiğimiz yaklaşıma karşı, Kaos GL dergisi ve 1993'te başladıkları hazırlıkların ardından 1994'te bu dergiyi çıkaran ekibin ilk cümlelerinden birinin bu yaklaşıma dolaylı da olsa bir cevap oluşturması şaşırtıcı değil. Derginin 1994 yılında yayımlanan ilk sayısında Derya Kurat şöyle diyor:

"Yanlış yaşadığıma inanmıyorum. Yalnızca tutkularıyla yaşadım, yaşayacağım da. Çünkü benim tutkularım, yaşamın tutamağıdır. Tutkuların ötesinde bir yaşam düşünmedim. Eğer tutkularımın ve aşkın esiri olmayıp, dağların güzel gözlü kızını sevmeseydim, boş bir beden olup cansızlar âleminde yaşar giderdim. Ayıplandım onun uğrunda, gururumu ayaklar altına aldı. Suçlamadım onu ama ben de suçlu değilim. Sevmeleri kim dizginleyebilir ki? Sevmek istedim sevdim. Engel olamazdı kimse. Onunla yaşananlar geçmişte kaldı. Çünkü yaşananlar yaşandıkları yerde kalırlar. Böyle olmalı... Böyle olmalıydı bizde. Bizi konuşuyorlar, bizi eleştiriyorlar, bizi ayıplıyorlar. Biz ne yapıyoruz? Kendimizi içimizin yedi kat dibine saklıyor, sonra da unutupuz. Neden korkuyoruz? Neden kendimizi kendimize saklıyoruz? Hep yakınıyoruz kimse bizi anlamıyor diye ama değiştirmek için parmağımız bile oynamıyor 'ben mi değiştireceğim' diye. Böyle gelmiş, böyle gitmemeli."

"Bizi konuşuyorlar, bizi eleştiriyorlar, bizi ayıplıyorlar" cümlesinde işaret edilen temel faillerinden biri olan medya, belki de hiçbir eşcinselle ya da transa mikrofon uzatmayı aklına getirmedığı için, Kaos GL dergisi ve sonrasında KaosGL.org internet gazetesi, kendini, derdini anlatmak için her dönem özel bir çaba harcıyor.

Kendi hikâyeni anlatmak hayatına sahip çıkmanın ön koşuluna dönüştüğünde, LGBTİ+'lara, öznesi saklanmış cümlelerdeki gizli özneler olmaktan çıkmak için o cümlelerin nesnesine de, tümlecine de, yüklemine de göz dikmek düşünüyor. Özneleşmenin yolu ise, o cümleleri ters yüz edip kendi cümlelerini kurmak ve basın da o cümleleri kuracağı güne kadar, izlemekle kalmayıp dönüştürmek için eylemekten geçiyor.

Hazırladığımız bu raporla; 90'lardan bugüne arşivimizde yer alan gazete kupürleri ve medya izleme çalışmamızda artık çeyrek asra yaklaşan deneyimimizi; bugünün medyasındaki hak ihlallerini anlamak ve geçmişten bugüne süregelen örüntüleri deşifre ederek değiştirme iradesine bir tuğla daha koymak niyetindeyiz.

"Vardık, varız, varolacağız" derken, gazete sayfalarında nasıl var olduğumuz sorusuna yanıt olan raporumuzun, LGBTİ+'ların eşitlik ve özgürlük mücadelesine katkı sağlaması umuduyla...

Yıldız Tar
Kaos GL Medya ve İletişim Program Koordinatörü

Dünden Bugüne Medyada LGBTİ+'ların Temsili

Danimarkalı erkek şarkıcı kocasını getirmemiş!

EUROVISION'da Danimarka'yı temsil eden Tomas Thordarson, 4.5 yıldır bir erkekle evli olduğunu söyledi. Thordarson "Burada önemli olan benim müziğim, özel hayatım değil. O benim en büyük desteğim. Kendisi burada değil, yalnızım. O Danimarka'da anaokulunda çalışıyor. Ama kalbi benim kazanmamdan yana" dedi.

9 Mayıs 2004

9 Mayıs 2004'te Vatan Gazetesinin bir köşesinde yer alan bu haber, öncesi ve sonrasıyla LGBTİ+'ların gazetelerdeki temsiline dair önemli bir örnek. Haber kısa olsa da; kısacık haberin manşeti LGBTİ+'ların medya açısından nasıl görüldüğünü özetliyor: Magazin nesnesi, bizden değil ve komik!

Komikleştirme ve tuhaf bir nesne olarak sunma geleneği geçmişe dayanıyor. Kaos GL'de medya konusunda yürüttüğümüz çalışmalar kapsamında, Türkiye medyasının bu konudaki tavrının üç farklı döneme ayrılabilceğini tespit ettik. Bunların ilki, neredeyse yazılı basın ortaya çıkışıyla başlayan –ve aslında hâlen kapanmış olmayan– 'ucube' dönemi. 80'lerin sonlarına kadar, LGBTİ+'ların konu edildiği haberlerin hemen hepsi, toplumun kesinlikle bir parçası olmayan, dışarıdan gelmiş bir grup 'homoseksüel'den bahsediyor.

Örneğin kişilerin rızası dışında çekilmiş fotoğraflarının yer aldığı ve bu sebeple kupürü paylaşmadığımız 27 Temmuz 1971 tarihli Hürriyet gazetesinden bir haber, dönemin resmini gözler önüne seriyor:

“Erkek kızlar toparlandı kadınlığa özenenlere polis erkek traşı yaptı. Ekipler Amirliği tarafından önceki gece de Beyoğlu'nun erkek kızları toplanmıştır. Erkek kadınlara uygunsuz yolda olduklarını belirten ilgililer, daha sonra saçlarını keserek cezalandırmışlardır”

70'lerde ve özellikle 12 Eylül askerî darbesinin ardından getirilen sahne yasağı, birçok gazetede alaycı bir dille, polisin işkencesini meşru kılar şekilde yer buluyor. Karakolda işkenceye maruz kalan translar ve eşcinsellerin polis tarafından servis edilen fotoğrafları gazeteleri süslüyor. Aynı gazeteler 'ucubelerin sonuna getirmek', 'ahlakı korumak', 'sapkınlıkla mücadele etmek' gibi ulvi görevleri yerine getiren kolluk kuvvetlerini alkışlıyor.

1981'den 1989'a kadar süren sahne yasağı pek çok eşcinsel ve transı etkilese de darbeye dair tanıklıklar aslında sahneyle sınırlı değil. O dönemin medyasında yer bulamayan, yer bulsa da işkenceye maruz kalan, barınma ve yaşam hakları ihlal edilen kişiler, karikatürize edilmiş bir şekilde gazetelere 'renk katıyor'.

Bu haberlerin de ortak noktası, öznesi düşürülmüş, saklanmış birer cümleler yığını olmaları. Habere konu edilen eşcinseller ve trans kadınların kendi sözleri, kendi hikâyeleri haberin hiçbir yerinde bulunamıyor. Adeta “Aradığınız şahsa ulaşamadı, onun yerine icat ettiğimiz homoseksüelden verelim” diyor. Medya hayalî bir varlık, ne olduğu tam kestirilemeyen ama muhakkak farkı ve farklılığı vurgulanan 'homoseksüel ve kadın kılığında erkeğin' peşine düşmüş. Söz konusu dönemde, medya tarafından bütün cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği 'farklılıkları'nın 'homoseksüel' çatısı altında toplandığı görülüyor. Basında yer alan haberlerde bu 'homoseksüeller'den kimseye mikrofon uzatılmazken, nedendir bilinmez, uzmanlarla bu sorun tartışılıyor.

Peki, bütün bu haberlerin ortak noktası ne? Hepsinde de, icat edilen bir kategori olarak 'homoseksüeller' yer alıyor. Bu homoseksüellerin kim olduğu sorusuna cevap dış kapının mandalından geliyor. Çoğu zaman 5N1K'nın hiçbirine cevap vermeyen bir gazetecilik tekniği uygulanıyor. Yaşanan işkence ve ayrımcılık haklı gösteriliyor. Sanki gizli bir uzlaşma varmışçasına, neredeyse bütün gazeteler 'büyük bir tehdide karşı halkı uyarıyor.'

Düdüğümü çalıdılar!

EŞCİNSEL olduğunu açıkladığı için artık kendisine maç verilmediğini öne süren hakem Halil İbrahim Dinçdağ'ın Futbol Federasyonu aleyhine açtığı davanın ilk duruşması dün yapıldı. 31 Mayıs'a ertelenen duruşmadan sonra bir açıklama yapan Dinçdağ, "Olayın ortaya çıktığı 2009 Mayıs ayından beri maçlarda görev alamıyorum. Yaptığım radyo programına da son verildi. Hiçbir iş başvurum kabul edilmiyor" dedi.

Şok gazetesinde 23 Şubat 2011'de yayınlanan bu haber de, yaşanan bir hak ihlali manşete taşınan ancak habere konu edilen kişinin söyleyip söylemediği belirsiz bir ifadeyle küçümseniyor, çalışma hakkının gasp edilmesi ve ayrımcılık suçu komedi unsuruna dönüştürülüyor.

Gözcü gazetesinde 13 Eylül 1990'da yayınlanan bu haber yine benzer bir yaklaşımın izlerini taşıyor. Haber manşetinde eşcinsel kelimesi tırnak içerisinde verilirken; orduda eşcinsellerin olma ihtimali askeri bir operasyonun diliyle yer alıyor. Adeta bir savaş alanı gibi gösterilen meselede bir yandan da neden ve nasıl olduğu mümkün olmayan bir şekilde eşcinsellik "kontrolünden" bahsediliyor. 2004 yılında Vatan gazetesinde olduğu gibi, gazetelerin dış haberler sayfalarında özellikle manşetler yoluyla LGBTİ+ varoluşun kendisi ya komedi unsuru ya da en hafif tabirle "tuhaf" ve "istenmeyen" bir "durum" olarak yansıtılıyor. Eşcinsellerin özne olarak yer almadığı bu haberler; bir yandan da cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği çeşitliliğini hayattan koparıyor ve gerçek dışı bir mesele gibi yansıtıyor.

“Tarabya'da uşaklar, Etiler'de yumuşaklar” sözüyle başlayan eşcinsel şarkıcılar tartışmasına Atilla İlhan, iş dünyasını da kattı...

Etrafımız “Top” dolu

Şok eden açıklamalar

Atilla İlhan'ın iş dünyasında da eşcinsellerin yoğun şekilde bulunduğunu açıkladı. İlhan, “Bazı sektörlerde gereğinden fazla para kaza-

Ülkemizdeki eşcinsellik kavramına sermaye birikimi açısından bakan Türk edebiyatının ünlü ismi Atilla İlhan, “İş dünyasında gereğinden çok fazla para kazanan bir zümrede bu tür eğilimler daha fazla” dedi...

● Atilla İlhan, Türkiye’de yaşayanların yüzde 20’sinin açık ya da gizli eşcinsel olduğunu iddia etti. İlhan, “Eşcinsellik ülkemizde yükselen değer hâline geldi. Kırsaldan gelen zavallılar, bu işten iyi paralar kazanmaya başlayınca sınıf atladılar. Bu tipler sosyete de iyice yaygınlaştı” dedi.

● Bunların dışında bazı sektörlerde gereğinden fazla para kazanan bir kesimde eşcinsellik eğiliminin ağır bastığına dikkat çeken Atilla İlhan, “Meslek olarak suçlamak istemem ama bunların arasında reklam işini sayabilirim. Bu alanda eşcinseller yoğun çalışıyor” diye konuştu.

● Önceden sanat, moda ve eğlence dünyasında görülen eşcinselliğin artık reklam, halkla ilişkiler ve yayın hayatında da yaygınlaştığını belirten Atilla İlhan, “Bu alanlarda çok para kazananlar bir anda sefahata düşüyorlar. Bununla birlikte teşhirçilik başlıyor. Bu kişiler bir süre sonra da eşcinselliğe yöneliyorlar” dedi. İlhan’ın bu açıklamaları ise “Etrafımız ‘Top’ dolu” şeklinde yorumlandı.

Eşcinsellerin tercih ettiği meslekler

- Reklam
- Moda
- Sanat
- Eğlence dünyası
- Halkla ilişkiler
- Yayın-cılık

1990 yılında Bulgar ordusunda "eşcinsel operasyonuna" soyunan Gözcü gazetesinin dili 10 yıl içerisinde bu sefer Türkiye'ye çevriliyor.

Gazete, "Etrafımız "Top" Dolu" manşetiyle 20 Mart 2000'de Atilla İlhan'ın homofobik açıklamaları gazetenin attığı manşetle güçlendiriliyor.

Eşcinsellikten "görülen" fiiliyle bahseden bu haber, eşcinselliği böylece hem bir doğa belgeseli diliyle hem de hastalık olduğu imasıyla yansıtmış oluyor.

Haberin manşetine taşınan ifadenin kimin yorumu olduğu belli değilken; ara başlıkta "Şok eden açıklamalar"dan kasıt ise homofobi değil; İlhan'ın "iş dünyasında eşcinsellerin yoğun şekilde bulunduğu" şeklindeki beyanı ve iş dünyasında eşcinseller olma ihtimali!

Gazete, böylece 1990 yılından 2000'e kadar eşcinselleri "tespit edilmesi gereken bir tür" olarak işaretlerken bir yandan da özel hayatın gizliliği ilkesini de açıkça ihlal ediyor.

Eşcinsel olmanın kendisi şok edici görülüyor, Gözcü gazetesi isminin hakkını vererek adeta herkesi dikizciliğe çağırıyor.

27 Haziran 1999 Milliyet

Pop dünyasında eşcinsel bomba

Boyzone'un
ünlü solisti
Gately
ile Caught
in the Act
üyesi
Eloy de
Jong'un
aşkı
İngiltere'yi
karıştırdı

Eloy de Jong

Stephen Gately

İngiliz medyası, Gately ile Eloy de Jong'un ilişkisini manşetlere taşıdı.

Magazin Servisi

A vrupa müzik listelerinin bir numarası Boyzone grubunun solisti Stephen Gately'nin, yine bir başka seçilen topluluk Caught in the Act'in elemanlarından Eloy de Jong ile eşcinsel bir ilişki içinde olduğunu açıklaması bomba etkisi yaptı.

Her şey Gately'nin İngiltere'nin önde gelen gazetelerinden The Sun'a yaptığı konuşmayla başladı. Birinci sayfada yer alan "Ben eşcinselim ve aşım" başlıklı haber Boyzone grubu hayranlarını şoke etti. Çünkü 23 yaşındaki Gately, genç kızların sevgilisiydi. Yeşil gözleri, hep gülen yüzü ve deri kıyafetleriyle gençleri peşinden sürükleyen İrlandalı şarkıcının milyonlarca hayranı vardı.

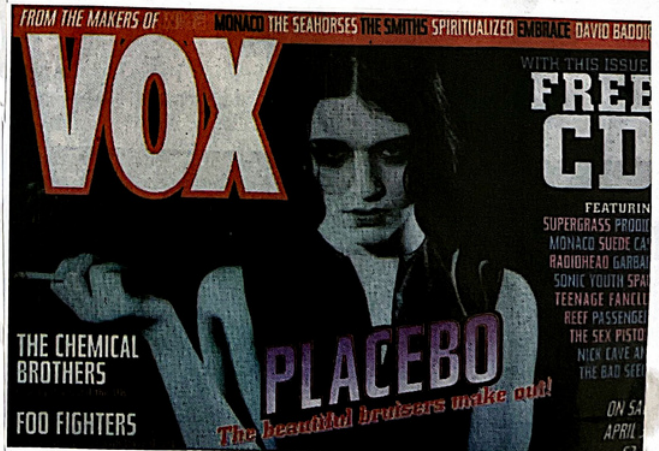
Haberin ardından İngiliz müzik piyasası karıştı. Boyzone çılgınları plak şirketini faks ve telefon yağmuruna tutarken, tüm gazete ve televizyonlar bu konuyla ilgili haber yapmaya başladı. Ardından Gately'nin ikinci bombası geldi. Bebek yüzlü şarkıcı, sevgilisinin, ünlü topluluk Caught in the Act'in eski elemanlarından Eloy de Jong olduğunu itiraf etti.

1995'te tanışan Stephen ile Eloy yaklaşık bir yıldır gizli bir aşk yaşıyordu. Grubun diğer üyeleri suskunluklarını korurken, müzik otoriteleri toplulukta çatlak olabileceğini belirtti.

Ne homoseksüel, ne biseksüel. Adamakıllı seksüel!

PLACEBO

Brian Molko önderliğindeki Placebo ve hit single'ları "Nancy Boy", MTV izleyenlerinin gözünden kaçmamıştır herhalde. Greta Garbo kadar çekici, Laura Dern kadar karşı konulmaz, Geraldine Chaplin kadar kırılğan: işte Brian Molko! Oysa o bir erkek, biliyorum, ancak nasıl Marilyn Manson imaj anlamında uç nokta ise Brian da androjeni anlamında eşi benzeri görülmemiş bir örnek. O kadar tatlı ki, rock'n'roll dünyasının en bi erkek yıldızları bile (Michael Stipe, Dave Grohl, Bono, vs.) onu görünce nefislerine hakim olamayıp, ağzının ortasına konduruyorlar öpücüğü. Fotoğraflarına ya da videolarına dakikalarca bakabilirsiniz. Sesi de görüntüsüyle birebir örtüşen bu çocuk, "Nancy Boy" ve devamında insanı hayrete düşürmekten, nutkunu bağlamaktan bir an olsun geri kalmıyor! İnsanı şaşırtmaktan öldürüyor adeta! 97 yılı Brian Molko ve Placebo olmadan 97 olmazdı. "Müzik ne için?", "Rock'n'roll yıldızları niye var?", "Bunca para nereye gider?" kabilinden sorular soracak olursak eğer kendimize, Placebo'nun işlevi ve ehemmiyeti kendiliğinden ortaya çıkar. Placebo'yla tanışın, kendinizi aşın! (Biraz Ayşegül gibi bir yazı oldu galiba ya neyse artık!)

Eşcinselleri askeri metaforlarla sayfalara taşıma geleneğinin örneği olan Milliyet gazetesinde 27 Haziran 1999 tarihinden yayınlanan bu haber, bir yandan da eşcinsel olmayı "şok edici" görme ve gösterme geleneğini de sürdürüyor.

Lezbiyenlik çok çirkin

Sezen Aksu tutkunu

"Likokolda çocukları etrafına toplar Sezen Aksu şarkıları söyler. Sezen benim için bir izlettir. Tanıdığımdan sonra yavaş yavaş abla oldu. Şimdi ise arkadaşım. Sertab ameliyat olmak için Amerika'ya gittiğinde Sezen beni istedi. Hisar konserlerinde 21 gün ona ben vokal yaptım. Konserlerin organizatörü benim için kendince bir para ayırdı. Benim Kayahan'dan aldığı rakamın çok altındaydı. Kendisine 'Para almaya düşünsem ben bu rakama sahneye çıkmam. Sezen Aksu'yla çıkmak benim için onurdur' dedim. Sezen'in ailesi de Emel'in, annesi öğretmen, hayattındaki bazı anneler bana çok uyuyor. Ayrıca aileye bakış açısında çok ortak noktalar bulduğum için onu şimdi daha çok aileden biri olarak görüyorum."

Emel bana cüce diyor

Ameliyattan çok korktuğum için bu güne kadar hiç estetik olmadım, ama 30'u geçince düşünmeye başladım. Çevremde 60'lık kadınlar görüyorum, genç kız gibiler. Ben de bundan sonra olabilmem doğrusu. Eğer boy ekleme ameliyatı olsaydı kesinlikle yaptırardım. On sanırım fazla uzun olmak istediğim. Benim bir de pazar fobim var. Katabalık bir yere girdiğimde insanları iteleymesim geliyor. Hepsini asıp, yulardan bakmak istiyorum nedense. Emel benden iki parmak uzun, bana "cüce" diyor, iyi mi!..

Hürriyet'e mayıyla poz veren Demet Sağroğlu, bugün babasıyla "arkadaş" gibi olduklarını anlatıyor. Demet, babasının "Bana haber vermeden evlenemezsin değil mi kızım?" deyişini ise hiç unutamadığını vurguluyor. (Fotografılar: Sinan ÖZBALKAN)

Demet Sağroğlu, bazı konularda hayli dertli. Arkadaşımız Yener Süsoya neden "üstüne üstüne gelindiğini" bir türlü anlayamadığını söyledi. Hakkındaki "kumarbaz" ve "lezbiyen" dedikodularını cevaplayan Demet, bunların çok çirkin olduğunu söyledi. "Politik" olmayan ve haksızlığı sevmeyen kişiliğinin bu dedikodulara neden olduğu düşünülebilir...

DEMET Sağroğlu, açsöz, doğra dobra konuşan bir kız. Sert görünen, ama aslında sevgi doludur.

Yener ağabey, ben patavatsız biriyim, aklıma ilk geleni söylerim. Sert doğum ama kendimi korumak adına öyle görünmeye çalışıyorum. Asla politik biri olmadım, bunu gururuma yediremiyorum. Bu yüzden birçok insanı kızdırmış olabilirim. Ama çok dürüst, güvenilir olduğumu yakınlarım bilir. Tek başına Don Kişot'luk yapıyorum, maddi gücüm, kimsen yok. Yine de haksızlıklara karşı baş kaldırıyorum. Kuralına göre oynamadığım kesin. Elimde kılıçla tanklara karşı savaş veriyorum.

KUMAR MESELESİ

Son yıllarda Demet'in adı da "casino sever" listesine çıkarıldı.

Ayrıldığım erkek arkadaşımın ve çevresinin kumar oynadıkları zihniye. Demet...

Swissotel'in havuzunda güneşlenen Demet Sağroğlu, Yener Süsoya uzun boylu olmak için her şeyi yapabileceğini söyledi.

Yener ağabey? Benim Kalamış'ta bir tane evim var, neyi satacağım?.. Ev satacak duruma düşmek acizlikler.

insandır. İki gün ben onda kalırsam, iki gün o bende kalır. Yedigimiz, içtiğimiz ayrı gitmez. Bir arada olduğumuzda çok eğleniriz, çok güleriz.

LEZBİYENLİK ÜZERİNE

Aralarında eşcinsel ilişki olduğu bile söylenir.

Galiba bu söylenti Emel'in eski bir klibinden kaynaklanıyor. İliner Bozkurt'la olan sandaldaki bazı sahnelerden Emel'e böyle bir yakıştırama yapıldı. Biz de ayrılmaz arkadaş olunca bize de aynı damgayı vardular. Söylemeye bile utanıyorum, lezbiyenlik bana çok çirkin geliyor. Bu piyasada insanın ne yapacağını, ne söyleyeceğini şaşırtılır. Acaba ben birisine zarar verdim de, onun için mi benimle uğraşıyorlar? Hayır, böyle bir şey de olmaz. O zaman neden üstüne üstüne gelindiğini bilemiyorum.

"Kınalı Bebek" şimdiki 32 yaşında, artık aynıya bakmaz.

18 Mayıs 1999'da Hürriyet gazetesinde yayınlanan röportajda bir yandan manşete alınan ifade ile lezbiyenliğe dair önyargılar pekiştiriliyor diğer yandan haberin içerisinde "kumar oynamak" ile "lezbiyenlik" birbiri ile eşdeğer kötülükte iki olguymuş gibi sunuluyor.

Hürriyet'teki röportajdan 19 yıl sonra Vatan gazetesi de 20 Eylül 2018'deki haberinde gey olmayı "iftira" diye niteleyerek ayrımcı bir dil kullanıyor.

Eşcinselliği kalıp yargılar üzerinden ele alıyor. Gazete, bir televizyon şovundaki karakterlerin yazarının açıklamasının gerçek olmayacağını söyleyerek homofobiyi irrasyonel bir seviyeye taşımayı da ihmal etmiyor.

'Gay' yazardan Edi-Büdü'ye iftira

SUSAM Sokağı yazarlarından ve eşcinsel olduğunu ilan eden Mark Saltzman, Türkiye'de Edi ile Büdü olarak bilinen Bert ve Ernie karakterlerini yazarken onların aşık olduklarını hissettiğini açıklayarak "Onları bağlamsallaştırmanın başka bir yolu yoktu" ifadesini kullandı. Ancak Susam Sokağı'nin resmi açıklamasında bu iddia yalanlandı. Program ekibi karakterlerden 'Bert ve Ernie'nin gay olduğu' yönündeki iddialara yanıt vererek, onların kukla olduklarını ve herhangi bir cinsel yönelime sahip olmadıklarını belirtti. Susam Sokağı'nin yaratıcıları 'Sesame Workshop' tarafından Twitter üzerinden yapılan paylaşımında, 'gay' oldukları yönündeki iddialar bulunan Bert ve Ernie kukla karakterlerinin 'cinsel yönelime sahip olmadıkları' açıklandı.

ŞOK İDDİA ORTALIĞI KARIŞTIRDI

Mustafa Ceceli ile Sinem Gedik'in mutluluğu 3 yıl sürdü.

Mustafa Ceceli ile soyetik güzel Selin'in 1 yıldır evli.

Mustafa Ceceli, Mayıs 2017'de 9 yıllık eşi, oğlu Arın'ın (7) annesi Sinem Gedik'le boşanmış, 45 gün sonra Temmuz 2017'de Selin İmer ile evlenmişti. Mustafa Ceceli bu süreçte sosyal medyada ağır eleştiriler almıştı. Konser programları aksayan, Mustafa Ceceli zor durumda dönmüştü. Eski eşi Sinem Gedik'e "Öğluma ihtiyacım" diye velayet davası açtı.

VİLLAYI İSTİYOR

Mustafa Ceceli'nin dava dosyasında mahkemeye sunduğu bir video gündeme bomba gibi düştü. Videoda; Sinem Gedik, Karlıca'daki villasının verandasında İntizar ile sarmış dolay ve bir hayli samimiydi. Dosyada oğulları Arın'ın da o sırada evde olduğu bilgisi yer aldı. Mustafa Ceceli 20 bin TL'lik nakalanan kaldırılması ve Karlıca'daki villayı istiyor.

AVUKATI KONUŞTU

Sinem Gedik'in avukatı Eda Salman Bayraktar'ı açıklama yapıtı. "Müvekkilime karşı intikam sağıyla işlenen bu hukuk davaya cevap hakkımız en etkin şekilde kullanacağımızı bildirir; görüşmeler ortaya çıkartına olan inancımızı saygı ile paylaşıyoruz."

Şarkıcı İntizar'dan jet açıklama

"İnsanları bedenleri, ruhanı, mahremiyetlerine dil uzatması ahıksızlık, namusuzluk, edepsizlik ve bel altı varmadır. Mustafa Ceceli'nin boşanması ve yeni evliliği sürecinde prestij, güvenliği kamaşuunu önde kayboldu. İstedigi çevrelere giremedi. Şimdi bu konular üzerinden kendini aktarmaya çalışıyor. Beni bu şekilde itibarsızlaştırmaya çalışmaz! Üstelik kanunlar önünde büyük suç işliyor. Evin içine kamera koyuyor.

Yapımcı Polat Yağcı sözleşmeyi feshetti

Polat Yağcı

İntizar'ın yapımcısı Pol Production'ın sahibi Polat Yağcı şu açıklamayı yaptı: "İntizar'ın medyaya yansıyan haberlerini izledim ve şaşkınlıkla okuduk. Kendisinin şirketimize hiçbir bağlı kalmamıştır. Yolunuzu ayırma sebebimiz kişisel tercihler ya da özel hayatı değildir. Sanatçı-yapımcı şirket arasında zarar olan dürtüştüğün korunması ikisini temininden sarıdır."

İLK TEPKİ MURAT'TAN

Murat Dalkılıç

Popçu Murat Dalkılıç, yaptığı açıklamadan dolayı Polat Yağcı'ya tepki gösterdi ve 'Pol Müzik' ile sözleşmesini iptal etti. Murat Dalkılıç, Twitter'dan yaptığı paylaşımında "Maalesef seninle aynı çatı altında olmaktan gurur duymadım ve duyuyacağım" dedi. Polat Yağcı'ya ait 'Pol Müzik' bünyesinde Fatih Üreç, Hande Yener, Dilan Çitak, Levent Yüksel, Kubu, Enre Altuğ gibi isimler var.

'PRESTİJİ KAYBOLDU amacı intikam almak'

Eski eşi Sinem Gedik ona dava açtı. Bu süreçte Mustafa'yı sildim, Sinem'e hep destek verdim. Bu yüzden intikam almaya çalışıyor. İste tek dedi bu. Bir adam evladının annesini böyle bir iddiayla zor duruma düşürür mü? Ben yitmiş, çirkef, edepsiz, çığırkırı biriyim. Hiçbir konuda şay yapmam. Tanıyanlar bilir, Yahşın, garibanım. Arkamda büyük güçler yok. Beni bitirmeye çalışıyorlar. Lütfen insanlar beni konusuz, Çok kötüyüm."

Bu fotoğraf 3 yıl önce çekilmişti. O zamanlar Mustafa Ceceli ile Sinem Gedik evliydi.

15 Temmuz 2018'de Posta gazetesi tam da bu habercilik geleneğinden faydalanarak özel hayatın gizliliğini ihlal etmeyi bir yandan "şok" ifadeleriyle taçlandırıyor.

Temmuz ayında ve ilerleyen süreçte basında en çok tartışılan konulardan biri "İntizar-Sinem Gedik" idi. Her şey, Hürriyet gazetesinin "Yılın skandalı sonunda patladı" haberiyle İntizar ve Sinem Gedik'in özel hayatının gizliliğinin ihlal edilmesiyle başladı.

Hürriyet gazetesi, eski kocanın tehdit, şantaj ve nihayetinde seksist ve homofobik ifşa girişimine aracılık ederek, çalışma hakkının ihlaline yol açan sürecin üstünü "skandal" perdesiyle örtmeye kalkıştı.

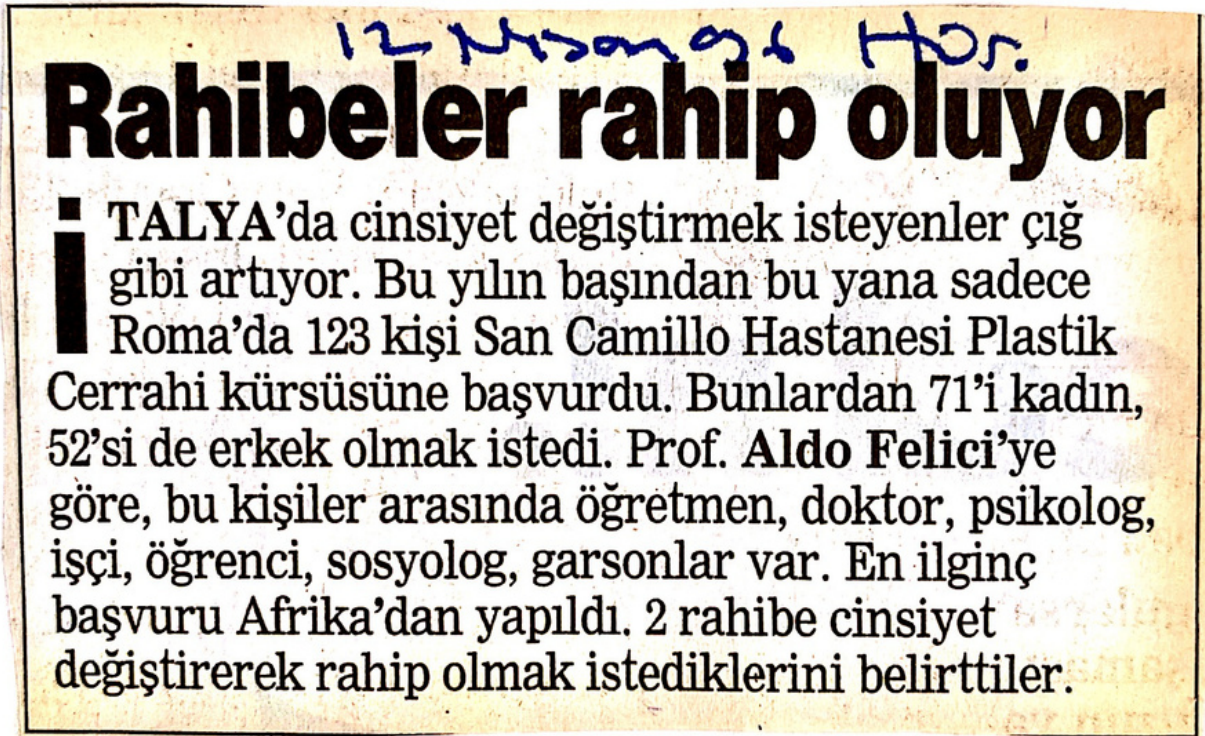
Hürriyet gazetesinden Cengiz Semercioğlu, "İntizar'la Sinem Gedik'in ilişki yaşadığı iddiasını o kadar farklı yerlerden duydum ki, bizim ekip bir ara ikiliyi kamerayla takip bile etti. Bir şey yakalayamadık" dedi.

Semercioğlu'na yanıt Hürriyet gazetesinin okur temsilcisi Faruk Bildirici'den geldi:

"Biz gazeteciler, ünlü de olsalar insanların cinsel yönelimlerini suçlama vesilesi yapamayız. İki kadın arasındaki ilişkiyi "skandal" olarak nitelendirmek cinsiyetçi ve ayrımcı bir yaklaşım. Üstelik Semercioğlu'nun savunmaya çalışırken söylediği gibi, "olay sırasında çocuğun evde olduğu iddiası" da skandal olamaz. 7 yaşındaki çocuğun o sırada yanlarında olduğu bir iddia. Ayrıca eşcinsel çiftlerin çocuğu olamaz mı?" "Ceceli, gizli kamerayı kendisinin koydurmadığını savunsa da suç ortak olmuş durumda.

“Haber değeri taşıyan da işte bu skandaldı. Ama Semercioğlu, yazısında bir kadının yatak odasına gizli kamera (ya da kameralar) konulmasını, mahrem alanlarına tecavüz edilmesini skandal olarak nitelendirmediği gibi eleştirmemiş bile. Bunun yerine olaya Ceceli'nin gözüyle bakan, tek yanlı bir yazı kaleme almış. Kadın tarafına suçlamalara karşı “cevap hakkı” tanımamış.”

Bu “tartışmaya” ilişkin haberlerden biri de Posta gazetesine ait. Posta gazetesi “Şok iddia ortalığı karıştırdı” başlıklı geniş haberinin eksenini bu başlıkla belirliyor. Her ne kadar haberde özel hayatın mahremiyetinin ihlal edilmesine dair tepkilere yer verilse de atılan başlık haberin eksenini kuruyor ve haber “lezbiyen ya da biseksüel olma ihtimalinin şok edici olduğu” mesajını yaygınlaştırıyor.

Hürriyet gazetesinin 2018'deki haberciliğinin izlerini sürdürdüğümüzde 12 Nisan 1996 tarihli bir metne rastlıyoruz. Dış haberler sayfasında yayınlanan bu metinde, transfobik bir dil kullanılmasının yanı sıra bu sefer de cinsiyet kimliği temelli önyargı ve trans kimliklerin “ilginç” konular olarak işaretlenmesi yer alıyor.

Magazinel yaklaşımın seyri seneler içerisinde “ilgi çekici konu”, “renkli sima” gibi söylemler ve çoğu zaman sayfa doldurmak için gerçeklikle alakası olmayan zararsız gibi görülen haberlerden; tam da zararsız görüldükleri için özel hayatın gizliliğini hunharca ihlal eden ayrımcılık örneklerine uzanıyor.

LGBTİ+ olmanın magazin unsuru, şok edici ve ilginç bir mesele olduğu iddiası ile çerçevesiz her metin birbiri üzerine kar topu gibi eklenerek bir önyargı çığına dönüşüyor.

'Kelepçeli' travestiler özgürlük istedi

TAHSİN AKSU İstanbul

Faks: (0212) 513 50 25

1 Nisan 2000 Milliyet

Son günlerde transseksüellerle güvenlik güçleri arasında yaşanan şiddet olayları nedeniyle bir grup travesti, ellerine kelepçe takarak polis tarafından gözaltına alınmalarını protesto etti.

İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi'nde basın toplantısı düzenleyen bir grup travesti, 'Seks İşçileri Evrensel Bildirgesi' dağıttı. Bütün transseksüeller adına açıklama yaptıklarını söyleyen Eylem Uğurlu, polis tarafından sürekli şiddete maruz kaldıklarını söyledi.

LGBTİ+'ları şok edici unsur olarak sayfalarına taşımak bir yandan hak arama mücadelesini de hem gayri-ciddi bir konu olarak görme hem de hak ihlallerine maruz bırakılan kişilerin temel kişilik haklarını ihlal etme pahasına "sıradışı" manşetler atmaya kadar varabiliyor.

1 Nisan 2000 tarihli Milliyet haberi, translara dönük polis şiddetini hem karşılıklı bir olgu gibi yansıtıyor hem de manşette verdiği 'kelepçeli' travestiler ifadesiyle bir toplumsal grubun şiddete karşı mücadelesini önemsizleştiriyor.

SKANDAL GEMİ GELİYOR

SS Enterprise' adlı gemide çekilen videoda, bahrîyelerin birbirine yaptığı eşcinsel şakalar yer alıyor.

Amerikan Deniz Kuvvetleri'ne ait dünyanın en büyük nükleer uçak gemisi 'USS Enterprise'in bugün Marmaris'e gelmesi bekleniyor. Boyu 342.3 metre, eni 78.4 metre olan geminin 5 bin personeli gruplar halinde Marmaris'e çıkacak.

EŞCİNSEL ŞAKAŞMALAR VİDEODA

'USS Enterprise'de 3 yıl önce çekilen ve bir ay önce ortaya çıkan video Amerikan donanmasını karıştırdı. Videoda Amerikan askerlerinin birbirine yaptığı eşcinsel içerikli şakalar ve dışkıyla oynama gibi iğrenç görüntüler bulunuyor. Görüntülerde yer alan Amiral Owen P. Honors'ın istifa edeceği söyleniyor.

■ Ali GÜNDOĞAN/DHA

Video çekimi için bir subay kadın kılığına girmiş.

Videoda Amerikalı askerler birbirinin çıplak vücudunu elliyor. Amerikan basını askerlerin yüzlerini silip görüntüleri yayınladı.

Posta gazetesinde 10 Şubat 2011'de yayınlanan bu haberde de "şok" kelimesine benzer bir şekilde eşcinsellik için 'skandal' kelimesi kullanılıyor. ABD Deniz Kuvvetlerine ait uçak gemisi USS Enterprise'in gelişine dair o dönem 9 Şubat 2011 ve 10 Şubat 2011'de yayınlanan diğer haberlerin manşetleri de benzer bir yaklaşımı sürdürüyor: "Concon Coniler Marmaris'te" (Şok), "Olay Gemi Enterprise Marmaris'e Demirdedi" Milliyet Ege

ESNAFA MÜJDE!

Enterprise personelinin basını yakan görüntüler...

Marmaris'te 4 gün kalması planlanan gemide yaklaşık 5 bin 800 personel bulunuyor.

Concon coniler MARMARIS'TE

Geçen ortaya çıkan görüntülerde, Amerikan askerlerinin eşcinsel ilişkilerine sahne olan gemi 'Enterprise'in mürettebatı alışverişteydi

Bu lezbiyenden beni koruyun!

Denetimli serbestlikle kadın cezaevinden tahliye olan A.B., koğuş arkadaşı E.Ü.'nün başına bela oldu. Mahkeme kararıyla, A.B., hoşlandığını söylediği ve tehdit ettiği E.Ü.'ye 3 ay süreyle yaklaşamayacak.

Ozge EĞRIKAR/İSTANBUL

Eşcinsellerin suçla ilişkilendirilmesi haberlerde sıklıkla karşılaşılan bir durum. Nasıl ki bir cinayet haberinde “heteroseksüel katil” şeklinde bir ifade geçmiyorsa, kişinin cinsel yöneliminin konu dışı bir şekilde vurgulanması bir önyargıya işaret eder. Hürriyet gazetesinde 7 Nisan 2014 tarihinde yer alan bu haber, eşcinsellerin saldırgan, korkutucu, suça meyilli kişiler olduğu önyargısını güçlendiriyor.

BAKIRKÖY Kadın Cezaevi'nde koğuş arkadaşlığı yapan E.Ü. (30) ile A.B., farklı tarihlerde denetimli serbestlikle tahliye oldu. A.B. geçtiğimiz ocakta serbest bırakılırken, E.Ü. ise önce Gebze Cezaevi'ne nakledildi ve 21 Şubat'ta da tahliye edildi. Eski koğuş arkadaşını cezaevi kapısında 2 kadın arkadaşıyla karşılayan A.B., E.Ü.'yü Gebze'de bir kafeteryaya götürdü. İddiasına göre, E.Ü., takside kendinden geçti. Gözlerini A.B.'nin Kadıköy Rıhtım Caddesi'ndeki evinde açtı ve geceyi burada geçirdi.

'SENİ YÂR ETMEM'

E.Ü. sabah gitmek istediğinde engel olan A.B., "Senden çok hoşlanıyorum. Burada kalacaksın ve benim olacaksın. Seni kimseye yâr etmem" dedi. E.Ü. korktuğu için evden çıkmadı. Ertesi gün annesini aramak isteyince A.B. izin vermedi ve çıkan boğuşmada E.Ü. bıçakla elinden yaralandı. Pansuman yapan A.B. mutfağa gidince evden kaçan E.Ü.'ye hastanede 21 dikiş atıldı. Annesinin evine gitse de, A.B., genç kadını 3 Mart'tan itibaren cep telefonundan mesaj yoluyla tehdit etmeye başladı.

İKİ ERKEĞE KAÇIRTI

A.B.'nin 2 erkek arkadaşınca 9 Mart'ta Kasımpaşa'da bayıltıldıktan sonra kaçınıldığını ve 14 Mart'ta da tekrar eve bırakıldığını şikâyet dilekçesinde anlatan E.Ü., can güvenliği olmadığı gerekçesiyle A.B.'den şikâyetçi oldu ve koruma talep etti. Mahkeme de A.B.'nin 3 ay süreyle E.Ü.'ye yaklaşmamasına, şiddet tehdidi, hakaret ve aşağılamada bulunmamasına karar verdi.

Bir yandan, 90'ların 'terör dönemi' geliyor. (Söz konusu dönemleri kapanıp açılan zaman dilimleri olarak değil, birbirine eklenen ve eklenildikçe güçlenen zihniyetler olarak görmekte fayda var.)

'Travesti terörü' ifadesinin neredeyse gizli bir ezber gibi gazete sayfalarında yer aldığını hemen hepimiz biliyoruz artık.

Gizlenen, saklanan özneye bu sefer başka bir nesnelik biçiliyor. O da, hâlâ ne idüğü belirsiz olmakla beraber kötülüğü, tehlikesi çok daha güçlü bir şekilde vurgulanmış 'terör'.

O dönemde seks işçiliği de yapan oyuncu Esmeray'ın, 1996'da Ülker Sokak'ta yaşananlara dair sözleri ve gazeteci Tuğrul Eryılmaz'ın Patikalar: Resmi Tarihe Çentik sözlü tarih kitabımızdaki aktarımları, bu 'terör' söyleminin hangi koşullarda, neleri meşrulaştırmak için kullanıldığını gösteriyor:

"96'da filan bir Habitat dönemi oldu. (...) İstanbul'u temizleme operasyonu başladı. İşte kimi temizleyecekler? Sokak çocuklarını, tinercileri, e bir de travestileri temizleyecekler. (...) Hortum Süleyman Beyoğlu'na geldi tekrardan. (...) Tabii ki Ülker Sokak'a ilk baskılar... Feci baskılar yani. Sokak kapandı. Sokakta sıkı yönetim vardı. Sürekli herkesin kapısının önünde polis bekliyordu. Çıkamıyorduk. Kolileri arkadan alıyorduk. (...) Şimdi düşün, beşinci kattayız. Beşinci kattan (...) yorgan, çarşafı birbirine bağlıyoruz, iniyoruz. O aradan boşluklar var. O boşluktan diğer sokağa geçiyoruz. Diğer sokağın binasının girişinde yer keşfetmişiz, oranın kömürlüğünden öbür sokağa çıkıyoruz. (...) Koliye de tarif ediyoruz, adam o kömürlükten geçiyor, geliyor. (...) Hortum Süleyman bayağı ciddi baskılar yaptı. En sonunda artık kapılar kırıldı, balyozlarla bütün kapıları kırdı, evler yakıldı, kundaklandı, eşyalar sokaklara atıldı. Artık sokağa giremez olduk. Sokağı kaybettik. Sonra dağıldık. Herkes bir yere gitti."

Esmeray Özadikti

"Ülker Sokak benim kafamda hep şey bırakır, acıdır... Şeyi hatırlıyorum, bayraklar asıp hadi bakalım ibneler dışarı, translar dışarı... Yani o kadar korkunç şeyler oldu ki orda (...) E tabii, bir sürü şey de görmezden geliniyor. O da dehşet verici. Yani sen yok saydığın zaman sanki o yok oluyormuş gibi... Öyle bir şey yok ama, orda acı çekiyor insanlar."

Tuğrul Eryılmaz

2000'lere gelindiğinde yeni bir dönem başlıyor. Bir yandan LGBTİ+'ların örgütlü mücadelesi medyada dişiyle tırnağına kendine küçük alanlar açarken, diğer yandan önceki döneme ait düzenekler, manşetleri ve ana sayfaları kapmaya devam ediyor.

Müşterilerini Hoşdere ve Cinnah Caddesi gibi yerlerden bulduklarını söyleyen travestiler, çıkarıldıkları mahkemece serbest bırakıldı.

Travestilerden polise saldırı!

Müşteri avına çıkan iki travesti, kendilerine engel olmak isteyen polisleri bıçaklamaya kalktı.

- Harika ve Gül takma adlı iki travesti gece müşteri bekledikleri Hoşdere Caddesi'nde devriye gezen polislerle karşılaştı. Travestiler, kendilerini şubeye götürmek için arabaya alan polislerle kavgaya tutuştu.
- Şubeye gitmemek için direnen Harika ve Gül otomobillerinin torpido gözünde bulunan bıçakla polislere saldırdı. Etkisiz hale getirilen 2 travesti, mahkeme tarafından tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı.

16. 8. 93 Hürriyet Ankara

1996 yılında Ülker Sokak'ta yaşananlar gelmeden önce, 80'li yıllar boyunca ve 90'ların başında trans kadınların gazetelerde nasıl temsil edildiğine dair birkaç örneği incelemek önem taşıyor.

Hürriyet gazetesinin Ankara ekinde 16 Ağustos 1993 yılında yayınlanan haberde trans kadınların polise saldırdığı iddia ediliyor. Ancak, ne hikmetse "polise saldıran" trans kadınlar tutuklanmıyor, tutuksuz yargılanmalarına karar veriliyor.

Yanlı bir şekilde yazılan haberde bir yandan da trans kadınlar hakkında "müşteri avına çıkan ifadesiyle saldırgan olduklarına dair önyargılar pekiştiriliyor.

Haberde ayrıca trans kadınların fotoğraflarına da yer veriliyor. Kişilerin mahremiyet hakkını gözetmek için kestiğimiz fotoğraflarda seks işçisi trans kadınların mahkeme ya da emniyetten çıkış anları çekilmiş.

Haber boyunca, polisin trans kadınların çalışma hakkını gasp etmesi yerine, "saldırgan travestiler" söylemi ve çerçevesi tercih ediliyor.

Cihangir'de gergin gece

Cihangir sakinleri, "namusu kirlenen" sokaklarının ismini değiştirmek için belediyeye başvurup imza kampanyası başlattı.

Eşcinsellerin yoğun olarak kaldığı sokaklarda oturan aileler, namusları kirlendiği gerekçesiyle bayrak açıp kampanya başlattı. Birçok evin camlarının kırıldığı taşlı sopalı kavgayı polisler güçlkle ayırdı.

Bayrak astılar Cihangir'in Kazancı Yokuşu, Başkurt, Ülker ve Güneş sokaklarında yaşayan eşcinsellerle aileler arasındaki gerginlik, karşılıklı atışmalarla giderek tırmanıyor. Evlerinin sık sık homoseksüellerinkiyle karıştırıldığını belirten semt sakinleri, pencerelerine Türk bayrağı asma kararı aldılar.

Ailelerin isyanı Önceki akşam bir grup mahalleli, homoseksüellerin oturdukları evleri taşladı. Türk bayraklarıyla sokaklara fırlayan semt sakinleri, "Onların yüzünden sokağımızın adı kirlendi. Dostlarımız bize misafirlige gelmiyor. Bizim de çocuklarımız var, onlara çok kötü örnek oluyolar" diye dert yandılar.

Biz de insanız Mahallenin eşcinsel sakinleri ise "Biz de insanız, bizim de bu şehirde yaşamaya hakkımız var" diyerek, tepki gösterdiler. Kavgayı ayıran polisler ise, "Birbirine düşman olan iki grubun aynı sokakta yaşaması zor, ne yapacağımızı şaşırdık" dediler.

Nihat ULUDAĞ / İSTANBUL

"Eşcinsel değilsen bayrak as"

Cihangir'de oturan aileler, fuhuş yaptıklarını, mahallelerinin namusunu kirlendiklerini iddia ettikleri eşcinsellerle taşlı sopalı kavga ettiler. Mahalleli camlarını Türk bayraklarıyla donatırken, evleri taşlanan eşcinseller (yanda) ise "Kimse bizi mahallesine kabul etmiyor, bize uzaklıymışız gibi davranıyorlar. Hiçbir vere çıtmevececeğiz" dedi.

1996 yılında ise Hürriyet gazetesinin ayrımcı dili bu sefer linç çağrısına dönüşüyor. 14 Ekim 1996 tarihli haberde trans kadınlara dönük linç girişimi "gergin gece" ifadesiyle manşete taşınırken; saldırganlar hakkında "Cihangir sakinleri" ifadesi tercih ediliyor.

Linç girişimine dair, "Ailelerin isyanı" ifadesini tercih eden gazete diğer yandan Tuğrul Eryılmaz'ın da hatırlattığı "eşcinsel değilsen bayrak as" kampanyasını da doğrulayan bir belge niteliği taşıyor. Haber boyunca sık sık "mahallenin namusundan" da bahsediliyor.

Travesti modası her yeri saracak!

Eteklilik giymeye olumsuz anlamlar yükleyebilen bir toplumuz. Oysa modacıların eğilimlerinden gelecekte kadın ve erkekleri "ortak bir gardırobun" beklediği seziliyor.

YAZI: Yaprak Gerçek

Travestilik, şu günlerde Cihangir sakinlerinin homoseksüellerle giriştiği kavga yüzünden gündemimizde. Oysa son yıllarda gündemden hiç düşmediği bir başka yer var: Moda dünyası. Tercümesini "giysi değiştirme" olarak da yapabileceğiniz travestilik kelimesi, doğası itibarıyla de yatkın bu alana "Giysilerimizi değiştirmeye" modacılar daha hevesli birlerini tanıyor musunuz? Lafu anlamı "karşı cinsin giysilerini giymeye duyulan ilgi" diyerek, devreye bir de "anormallik" soktunuz mu tamam, iyice heveslendirdiniz onları. Ne de olsa sradış olmak modacıların yol gösterici ilkesi.

Erkek ve kadın kıyafetleri ayırımı kimler ne zaman yaptınız, merak ediyorum. Münevver ve kürklerle içindeki Osmanlı padişahlarının ya da pili etekleriyle İskoçlar zamanında travestiler ne giyiyorlardı? Pantolon-çeket mi?

Cinsiyetler arasındaki ayırımı da netliğini yitirdi. Sanki iki ayrı dünyayı birbirinden ayıran duvar yıkıyordu de kişilikler birbirine karşı. Etrafı maço kadınlar, hassas erkekler, tamamıyla askstiller ya da üzerinden buram buram seks akan ama hangi cinsten olduğunu çıkartamadıklarınız dolardı. Artık herkes biraz transseksüel ve tabii ki travesti... Ya homoseksüeller? Onlar da hiç şüphesiz rehberlerimiz, bizi giydirenler, modacılar... İçlerinde kimler yok ki? Giorgio Armani gibi yalın ve duru olanlar, Jean Paul Gaultier gibi teşhirciler, Gianni Versace gibi fantezi meraklıları...

Yabancı modacıların Türk meslektaşlarının da listesi kabarcık. Ama onların yerine hepsinden daha çiretken olan rahmetli Zeki Müren'i anmak istiyorum. Milli travestimiz, salme kostümlerindeki yaratıcılığı ve özgünlüğüyle pek çok modacıyı gerisinde bıraktırdı.

1997 kış modasının tamamını yapı deseler söyle başlarım: Renklerden kalıve ve mor, geçmiş dönemlerden '70'ler, pantolonun düşük bellisi, ceketin kruvazesi ve cinsiye-

tin şâibeli!... Modacılar paletlerine, renk, kumaş, kesim derken son yıllarda bir de cinsiyetleri kattılar. Genel silüeti belirlemek için seksten bahsetmek şart. Öyle ki moda dünyası homoseksüeller önderliğinde yaptığı yarışlarla hiçbir genetik mühendisliğin gerçekleştiremediğini başarılı, melez cinsiyetler yarattı. Üniformal, dövmele kadınlar; kırpık takan, sütyen kullanan erkekler; ne kadın ne de erkek gibi giyinen çocuk -insanlar...

Bu anlayış o kadar yerleşti ki, örneklerine genç ve günlük giyim markası Sisley kataloglarında bile rastlanıyor. Venedik'te gerçekleştirilen muhteşem çekimlerin fotoğrafları Ewa Marie Rundquist'e ait. Katalogta erkeklerine kol kanat geren kadınlar ve "drag queen"leri anımsatan erkekler de yer alıyor. Drag queen'ler underground kültürünün pop kraliçeleri. Gece kulüplerine giderken gözâle kıyafetlere, pullara, tüylere ve aşırı makyaja bürünen travestiler için kullanılan bir deyim bu. En ünlülerinden biri de "Blue in the Face" filmünde tüm mahalleye samba yaptırın sarışın zenci Rupal. Muhteşem görüntüsüyle reklam kampanyalarını için kozmetik ve moda şirketlerini peşinden koşuyor...

Giydikleriniz cinsel bir mesaj taşıyor mu? Cevabınız evetse, durumunuz riskli. Mesajınızı değişen anlayışlar sonucu her an yanlış anlaşılma tehlikesi olabilir. Cevabınız hayırsız ve "ne giyersen giyeyim ben sapına kadar kadının/erkeğin" diyorsanız, artık her zamankinden fazla giyecek seçeneğiniz var demektir.

Bikimlik ve taminsizlik içindeki modacılar bizleri iki mükemmel sona sürükliyor gibi görünüyor. Gelecekte ya herkes tek tip giyinecek ve travestilik kalmayacak ya da kadın ve erkeğin ortak hale gelen gardırobunda giysi tarihinde yer alan her şey bulunacak. Herkes özgürce (çok klişe olacak ama) kendine yakışım giyecek ve dolayısıyla (yine) travestilik kalmayacak...

Sisley katalogundan... Travestilik en ticari markaların kendilerini geniş kitlelere pazarlama yöntemlerinden biri oldu (sofide). DANIŞ... 1997 kışında kadınlar makyajınız, kuaförünüz, erkek kılıfları içinde olacak (altta). Patrik Cox '97 kış koleksiyonundan...

Kravat, kadın modasında dönem dönem kendini gösterir, ama aslında kadınlarda etek neyse erkeklerde de kravat olur (en altta).

1996 Ekiminde bunlar yaşanırken, Kasım ayında Milliyet gazetesi, "Travesti modası her yeri saracak" başlıklı bir haber yayınlıyor.

Ülker Sokak'ta yaşananlarla ilgisi yokmuş gibi görünen bu haber, aslında söz konusu seks işçisi trans kadınlar olduğunda medyadaki madalyonun öteki yüzünü oluşturuyor.

Yazı boyunca hangi kavramın, hangi bağlamda, ne maksatla kullanıldığını anlamak güç olsa da, başlık niyeti açık ediyor.

Rezillik içinde rezillik!

Emniyet Müdürlüğü tarafından yapılan operasyonda fuhuş yaptıkları iddiasıyla 23 hayat kadını ve 2 travesti gözaltına alındı. 23 kadından ikisinin hamile olduğu ve fuhuş yapmaya devam ettikleri öğrenildi.

Asayiş Şube Müdürlüğü Ahlak Büro Amirliği ekipleri, geçtiğimiz günlerde, yol kenarlarında ve caddelerde araçları durdurup fuhuş pazarlığı yapan kadın ve travestilere operasyon düzenlendi. Ahlak polisi, fuhuş yaptığı iddiasıyla 23 hayat kadını ve 2 travestiyi gözaltına aldı. Emniyete götürülen şüphelilere, Kabahatler Kanunu uyarınca 227'şer lira para cezası kesildi. 23 kadından ikisinin hamile olduğu ve bu halde fuhuşa devam

ettikleri ortaya çıktı. Hayat kadınları para cezasının ardından serbest bırakıldı.

Ahlak Büro Amirliği ekipleri, 2017'nin ilk 6 ayında gerçekleştirdiği operasyonlarla 2 bin 63 kadın ve travestiye 468 bin 52 lira para cezası keserken, fuhuşa aracılık eden 58 kişi gözaltına alındı. Polis, fuhuş yapılan 93 evi de mühürledi.

(İHA)

Bursa'da yayınlanan Şehir gazetesi 2017 yılında Bursa'da çokça rastladığımız "fuhuş operasyonu" haberlerinden birine daha imza atıyor. 90'lı yılların haber dili, yerel basında devam ediyor.

Gazete, 18 Temmuz'daki haberinde "Rezillik içinde rezillik" başlığını tırnak işareti kullanmadan, gazetenin editoryal görüşü olarak yayınlıyor.

Habere konu olan seks işçilerine polis baskısı, "fuhuş yapan kadın ve travestilere operasyon" ifadesi ile haberleştiriliyor.

İnsan hakları örgütlerinin eleştirdiği Kabahatler Kanunu uygulaması "toplum huzuru için" gerekli bir düzenleme olarak sunuluyor. Haberde seks işçisi trans kadınlara dönük ayrımcı bir dil kullanılıyor. "Rezillik" ifadesi ile nefret söylemi yaygınlaştırılıyor. Haberde seçilen görsel ise izinsiz çekildiği belli bir şekilde "küçük düşürme ve aşağılama" amacı taşıyor.

'BOZBEY LUT KAVMİNİ BİLMİYOR MU?'

Nilüfer Belediyesi'nin mahalle komitesi seçimlerinde getirdiği 5'te 1 LGBT kotasına AK Parti Nilüfer İlçe Başkanı Celil Çolak tepki gösterdi. Çolak, "Mustafa Bozbey'e mecliste LGBT'nin açılımını sorduğumda cevap verememişti. Ağzına almaktan imtina ettiği bir yere neden üye oluyor, alan açıyor anlam veremiyorum" dedi.

BİRİ KAYALTI-GAN SEZER

GEÇTİMİZ hafta Cumhurbaşkanlığı Recep Tayyip Erdoğan'ın muhtarlar toplantısında Nilüfer Belediyesi'nin ilçede bulunan mahallelere getirdiği LGBT kotasına yaptığı eleştirinin ardından, AK Parti Nilüfer İlçe Başkanlığına veda etmeye hazırlanan Celil Çolak'ta çok set tepki gösterdi. Bursa Hayat'a konuşan Çolak, Mustafa Bozbey için "Lut Kavmi'nin düştüğü durumu bakması gerekiyor, o kavmin neden helak olduğunu araştırın, yaptıklarından pişman olacağını düşünüyorum" diye uyarılarda bulundu.

'KUR-AN'A BAKSIN, UTANACAK'

Celil Çolak, Nilüfer Belediyesi'nin ilçeye hizmeti bırakıp absürt işlerle uğraştığını, Bursalılara, Nilüfer'lilere hizmet getirmesi gerekirken insanları başını önün eğen utanç verici işlere imza attığını söyledi. Çolak yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Nilüfer'in adı LGBT ile anılmaması gerekiyordu. Ben mecliste Mustafa Bozbey'e bunun açılımını sorduğumda söylemekten imtina etti. Başını önüne eğdi, cevap veremedi. Ağzına almaktan utandığı şeyin Nilüfer'de rek-

Mustafa Bozbey

lamını yapıyor, alan açıyor. Bursa'ya utanç yaşıyor. Sormak istiyorum, Nilüfer'e bağlı köylülere bu ahlaksızlığı nasıl açıklayacak, ne diyecek. Kendisini Lut ve Semud kavmini araştırmasını istiyorum, onlar neden helak oldu, açık baksın inandım dediği Kur'anı Kerim'e. Öyle tahmin ediyorum ki, yüce kitabı okuduğunda söyleyecek sözü kalmayacak. Ço-

cuklarının yüzüne dürüstçe bakmak istiyorsa, bu saçmalıklardan vaz geçsin. Şöyle etrafına baksın Bozbey. Yönettiğini sandığı ilçede bir sürü eksik görecektir, halkı memnun etmek istiyorsa, hizmet getirsin. Eşcinsellik komitesi kurmak hizmetten sayıyor, Bursalılar ona 2019'da tokat gibi cevabı verecek" diye konuştu.

KÖYLÜLER İSYAN ETTİ

Öte yandan, Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey, geçtiğimiz yaz düzenlediği Nilfest'te cinsiyetsiz tuvaletle jimjimleri üzerine çekmişti. Bozbey, şimdi bir adım daha öteye geçerek, mahalle komitelerine LGBT kotası getirdi. Mahalle komitesi seçimlerinde 5'te bir oranında LGBT kotasından dolayı, geçtiğimiz hafta köylüler ayağa kalktı. Belediyede Bozbey'in kapısını aşındıran köylüler, kotaya isyan etti. "Nereden bulacağız bu kadar eşcinseli" diyen köylüler, uygulamaya tepkilerini sert bir dille ilettiler.

BELEDİYE'NİN SİTESİNE KONULMUŞ

Nilüfer Kent Konseyi'nin web sitesinde kota uygulaması şöyle anlatıl-

Celil Çolak

yor: "Seçimlerde 1/3 oranında kadın kotası, 1/3 oranında genç kotası (18-29 yaş), eğer aday varsa 1/5 oranında engelli kotası ile 1/5 oranında LGBTİ kotası aranmaktadır. Kotalar mahalle genelinde uygulanmaktadır" ifadesine yer verilmiş.

Bursa Hayat gazetesi, 14 Temmuz 2017

Bursa Hayat gazetesinde yayınlanan bu haberde Nilüfer Belediyesi'nin mahalle komitelerinde uyguladığı "LGBTİ kotasına" ilişkin bir siyasetçinin nefret söylemi ve ayrımcılık içeren ifadeleri olumlanarak yer alıyor.

Her ne kadar başlığa taşınan "Bozbey Lut kavmini bilmiyor mu?" ifadesi tırnak işareti ile yer alsada da haberin genelinde taraflı ve yanlı bir dil ile gazete söz konusu siyasetçinin ayrımcı açıklamalarını "meşru" açıklamalar olarak yansıtıyor.

Haberde lezbiyen, gey, biseksüel, trans ve interseks hakları "saçmalık" olarak tanımlanıyor, LGBTİ kimliklerinin "günah" olduğu iddia ediliyor. Yine haberde kim olduğu bilinmeyen ve açıklanmayan "köylülerin ayağa kalktığı, kotaya isyan ettiği, 'Nereden bulacağız bu kadar eşcinseli' dediği" iddia ediliyor.

Haber, LGBTİ'lerin toplumun dışında, "marjinal" ve istenmeyen bir grup olduğunu öne sürüyor. Haberde Bursa'daki LGBTİ derneğinin görüşlerine başvurulmadığı gibi; şehirde yaşayan LGBTİ'ler hedef gösteriliyor.

Takvim, 5 Mayıs 2018

Takvim gazetesi bir cinayet haberini “Eşdehşet” başlığıyla haber yapıyor. Başlıktaki “Eş” kısmını kırmızı ile vurguluyor. Gazete, adli bir olayda mağdurlara cinsel yönelim atıyor ve atadığı bu cinsel yönelim üzerinden ayrımcı bir dil kullanıyor.

Haberde, olayın ne olduğu tam olarak anlaşılamazken, haberin verdiği mesaj “eşcinseller bir erkeği öldürdü” oluyor. Faile atanan kimlik üzerinden eşcinselliğin kendisi kriminalize ediliyor, ayrımcı bir dille hedef gösteriliyor ve eşcinsellik kalıp yargılar üzerinden ele alınıyor.

Bu cinayet haberinde cinsel yönelim ilgisiz bir şekilde “ilgi çekmek” adına malzeme haline getiriliyor ve magazin bir haber dili tercih ediliyor. Haberden, nefret saiki olup olmadığı anlaşılamıyor çünkü haberin konusu cinsel yönelim temelli ayrımcılık olmadığı gibi haberin kendisi cinsel yönelim temelli ayrımcılık uyguluyor.

Unutmamalı; cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli nefret cinayetlerinin bu kadar yoğun yaşandığı bir coğrafyada habere konu olması gereken nefret suçlarıdır. Bu haberde tersi bir kurgu ile “eşcinsel sevgilisi”, “kadın kıyafetleri giyen eşcinsel” gibi ifadeler tercih ediliyor.

Adli bir vakayı haberleştirirken nasıl ki “heteroseksüel sevgilisine öldürttü” gibi bir cümle kullanılmıyorsa; bu haberde de “eşcinsel sevgilisine öldürttü” cümlesinin kullanılmaması gerekiyor.

Öte yandan, yaşanan olayın ne olduğu bilinmediği, kişilere cinsel yönelim muhabir ya da editör tarafından atandığı için aslında ne olduğunu, ortada cinsel yönelim temelli bir hak ihlali ya da nefret cinayeti olup olmadığını bu haberden hiçbir şekilde anlamak mümkün olmuyor. Günün sonunda bu haber okuyucuda eşcinselliğin kriminal bir olgu olduğu mesajını veriyor.

ESDEHŞET!

CİNAYET dedektifleri, film gibi cinayeti film gibi yöntemle çözdü. Öldürülen işadamanın katillerinin, kadın kılığına giren eşcinsel ve onun sevgilisi olduğunu ortaya çıkardı. Adana'da işadamı **Kazım Fidancı** (69),

2017'te öldürüldü. Polis, Fidancı'nın sosyal medya hesabını inceledi. İşadamı ile görüşmek isteyen kişinin kadın ismiyle hesap açan **Halil İ.** (26) olduğunu belirledi. Gencin, Fidancı'nın eski çalışanı **Nizami K.** (45) ile eşcinsel ilişkisi olduğu anlaşıldı. Kadın kılığına giren **Halil İ.**'nin Fidancı'yı öldürdüğü ortaya çıktı. **Zanlılar tutuklandı.**

Travestiler adamı böyle aşağıya attı

ANTALYA'DA Muratpaşa ilçesi Kışla Mahallesi'nde bir travesti, fuhuş pazarlığı yaptığı B.S.'yi, 2'nci katın camından attı. Sabaha karşı 04.00 sularında gerçekleşen olay mahalledeki güvenlik kameralarına yansdı. B.S.'nin kimseden şikayetçi olmaması, doktorlara ve yakınlarına 'Araba çarptı' demesi dikkat çekti.

GÜVENLİK KAMERASINDA

Olayın yaşandığı binanın altında bulunan internet kafenin işletmecisi yaşananlara tepki göstererek, "Sabah işe geldiğimde olayı öğrendim. Güvenlik kamerası görüntülerine baktığımda genç bir adamın yere düşüp kıvrandığını gördüm. Görüntüyü polise teslim ettim" dedi. Mahalle sakinleri ise olaysız gece geçirmediklerini belirterek, "Pazarlıkta sorun çıkınca evin içindeki iki travesti genç adamı camdan atmış" diye konuştu.

Erdoğan ÖZTÜRK / ANTALYA

Sabah Akdeniz, 5 Temmuz 2018

Sabah ve Hürriyet gazeteleri Akdeniz eklerinde Antalya'da gerçekleşen bir olayı haberleştirdi.

Haber ilk olarak Hürriyet Akdeniz'de 3 Temmuz Salı günü yayınlandı.

Salim Uzun imzalı "Şehrin göbeğinde akıl almaz olay" başlığıyla yayınlanan haber "Antalya'da travestinin evine giren B.S adlı kişi iddiaya göre 2'nci katın camından aşağıya atıldı" cümlesi ile devam ediyor.

Sabah Akdeniz'in 5 Temmuz'da yayınladığı Erdoğan Öztürk imzalı haber ise "Travestiler adamı böyle aşağıya attı" başlığını taşıyor.

Her iki haberde olayın mahallenin güvenlik kameraları aracılığı ile ortaya çıktığını belirtiyor ve olayın yaşandığı yerde ikamet eden bir kişinin beyanına başvuruyor. Sabah Akdeniz, bu kişinin "Burada yaşanan olaylara artık alıştık. Bu olay da sabaha karşı oldu. Pazarlıkta sorun çıkınca evin içindeki iki travesti genç adamı camdan atmış" sözlerine yer verirken Hürriyet Akdeniz bir cümlesini daha ekliyor: "Neyse ki çocuk ağır yaralanmadı."

Hürriyet Akdeniz olayın yaşandığı mahallenin muhtarından da görüş alıyor. Muhtar Fahrettin Ceylan "Tüm tedbirlere rağmen mahallemizdeki fuhuş sorununu bir türlü çözemedik. Son yaşanan olay da herkesin dilinde. Tabi korku da var. Konuyu Emniyet güçlerine bildirdim" diyor.

Sabah Akdeniz haberde B.S.'nin kimseden şikâyetçi olmadığı gelişmesine de yer veriyor. Her iki haber de olayın failinin trans kişiler olduğunu yazıyor. Her iki haberde de yargıya taşınan bir süreç olmamasına ve olayın muğlaklığına rağmen failin trans kişi ya da kişiler olduğu düşünesi ile hareket ediliyor. Sabah Akdeniz'in "Travestiler adamı böyle aşağıya attı" başlığı trans kişilerin saldırgan, suça meyilli olduğu önyargısını besliyor. Hürriyet Akdeniz'in mahalleliden aldığı "neyse ki çocuk ağır yaralanmadı" açıklaması bu belirsiz olayda belki de fail olacak kişiyi korumaya yönelik. Tüm bunlar taraflardan birinin trans olduğu haberlerde göz ardı ediliyor. Temel gazetecilik etik ilkeleri ve masumiyet karinesi ayaklar altına alınıyor.

Rakamlarla Nefret Söylemi ve Ayrımcılık

Kaos GL Derneği olarak her sene yaptığımız araştırma kapsamında belirlediğimiz anahtar kelimelerden taranan haber ve köşe yazısı metinlerini inceliyoruz.

Yazılı basında lezbiyen, gey, biseksüel, trans, interseks, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, homofobi, transfobi, queer ve kuir gibi kelimelerin yanı sıra “ibne, nonoş, ters ilişki, ahlaksız teklif, gay, homoseksüel” gibi LGBTİ+’ları tanımlamak için sık kullanılan negatif kavramları da araştırmamıza dahil ediyoruz.

Günlük olarak süzülen haberleri ölçeğimize göre tasnif ediyoruz. Ölçeklendirmemizde metinleri başlık, yayınlandığı gazete, yayınlandığı sayfa, metnin konusu, metnin türü (haber, söyleşi ya da köşe yazısı) gibi teknik özelliklerin yanı sıra metinleri hak haberciliği kapsamında değerlendiriyoruz.

Araştırma yöntemimize göre bir metnin hak haberciliği kapsamında değerlendirilebilmesi için aşağıda sıralanan niteliklerden en az birisini taşıması gerekiyor:

1. LGBTİ+’ların insan haklarına saygılı haber yapılmış
2. LGBTİ+ örgütlerinin LGBTİ+ haklarına ilişkin görüşlerine yer verilmiş
3. LGBTİ+ örgütlerinin diğer hak alanlarına ilişkin görüşlerine yer verilmiş
4. Kaos GL’nin LGBTİ+ haklarına ilişkin görüşlerine yer verilmiş (Dernek ya da dernek adına konuşan bir kişinin görüşleri haberde çarpıtmadan yer almış)
5. Kaos GL’nin diğer hak alanlarına ilişkin görüşlerine yer verilmiş (Dernek ya da dernek adına konuşan bir kişinin görüşleri haberde çarpıtmadan yer almış)
6. LGBTİ+’ların yaşadığı ayrımcılık, nefret saldırısı gibi hak ihlallerini hak temelli habercilik ilkeleri çerçevesinde görünür kılmış
7. Başarı hikayesi doğru biçimde aktarılmış
8. LGBTİ+ örgütlerinin düzenlediği etkinlikler doğru bir biçimde görünür kılınmış
9. LGBTİ+’lara yönelik insan hakları ihlallerine karşı mücadele yöntemlerinden bahsedilmiş

Gazetelerin kendi hazırladıkları haberlerde LGBTİ+, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ifadelerinin geçtiği pek çok yer olsa da yalnızca ana konusu LGBTİ+ olan haberlere odaklanıyoruz. Bu yüzden, örneğin, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğinin anayasanın eşitlik maddesindeki kategorilerin dışında kalmasına bir haberde yer veriliyor olması bizim için başlı başına yeterli olmuyor.

LGBTİ+'lara yönelik doğrudan bir stereotipleştirme, aşağılama, ayrımcılık ya da nefret söylemi olmayan haberleri her anlamda başarılı bulmasak bile hak haberciliği kategorisine yerleştiriyoruz.

Bununla birlikte, haberlerdeki metin içeriğinin yanı sıra kullanılan görsellerden haberin hangi sayfada yayınlandığına haberin diğer unsurlarını da göz önünde bulunduruyoruz.

Hak haberciliği kapsamında değerlendirilmeyen metinleri ise 3 ayrı başlıkta inceliyoruz.

Bu başlıkların ilkinde sorumuz: Metinde LGBTİ+'lara yönelik insan hakları ihlali var mı? Bir metinde homofobik, bifobik ya da transfobik nefret söyleminin olması; LGBTİ+ kimlik ve varoluşların "hastalık", "suç", "günah", "ahlaksızlık", "sapkınlık" olarak tanımlanması; metnin dilinde ayrımcılık olması o metinde hak ihlalinin tespit ederken kullandığımız alt başlıklardan sadece birkaçı. Çoklu kodlama yaptığımız bu bölümde metinleri detaylıca analiz ediyoruz. Bir metinde sadece nefret söylemi olduğunu belirtmekle yetinmeyip hangi bağlamda olduğuna da bakıyoruz.

Hak ihlali başlığı altında incelediğimiz alt başlıklar şöyle:

1. Metin nefret söylemi içeriyor
2. Metin nefret suçu içeriyor
3. Metinde LGBTİ+ kimlikler "hastalık" olarak tanımlanıyor
4. Metinde LGBTİ+ kimlikler "suç" olarak tanımlanıyor
5. Metinde LGBTİ+ kimlikler "günah" olarak tanımlanıyor
6. Metinde LGBTİ+ kimlikler "sapkınlık-sapıklık" olarak tanımlanıyor
7. Metinde LGBTİ+ kimlikler "ahlaksızlık" olarak tanımlanıyor
8. Metin ayrımcı dil içeriyor
9. Özel hayatın gizliliği ihlal edilmiş
10. Düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğü ihlal edilmiş

Ölçeklendirmemizde LGBTİ+ kimlikleri "hasta" olarak tanımlayan bir metin nefret söylemi de içermiş oluyor. Ancak özellikle hangi kelime ve kavramlarla LGBTİ+ kimlik ve varoluşların hedef gösterildiğini tespit edebilmek için medyada sık rastlanan ifadeleri ayrıca incelemeyi tercih ediyoruz.

İkinci sorumuz ise; metin LGBTİ+'lara yönelik önyargıları besliyor mu? Bu soru ile LGBTİ+'ların stereotipler üzerinden temsil edilip edilmediğini, karikatürleştirme, marjinalleştirme gibi yöntemleri tespit edip görünür kılmayı amaçlıyoruz.

Son olarak metinleri görsel temsil açısından değerlendiriyor, aşağılayıcı görsel temsil olup olmadığına bakıyoruz. Araştırmamız kapsamında yerel ve yaygın basını ayrı ayrı inceliyor ve yine aynı şekilde LGBTİ+'ların hem hangi konuda haberlerde temsil edildiğine hem de bu haberlerde kaynağın kim ya da ne olduğuna bakmaya çalışıyoruz.

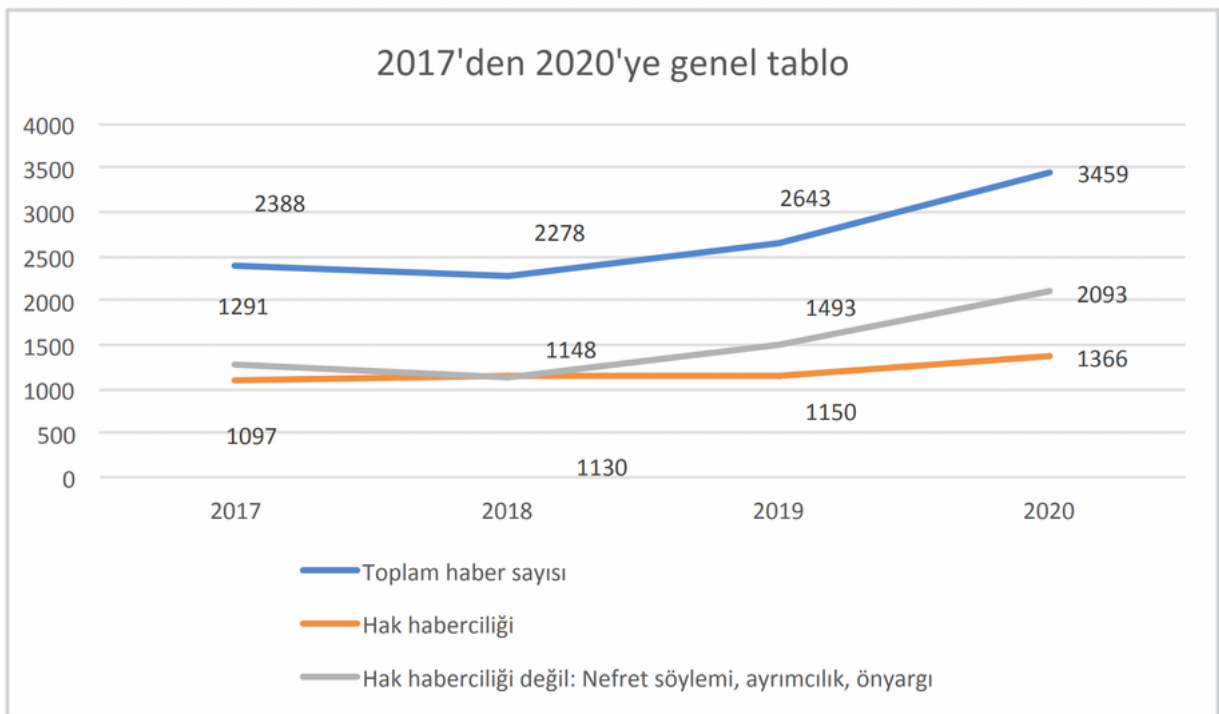
2017 yılından 2020 yılına kadar toplam haber sayısı, hak haberciliği ve ayrımcılık, nefret söylemi açısından değişim incelendiğinde; 2018 yılına göre 2019'da haber sayısında bir artış olduğu ancak bu artışın sebebinin medyada temsilin iyileşmesinden kaynaklanmadığı görünüyor. Aksine medyada nefret ve ayrımcılık daha fazla metinde yer aldı ve oransal dağılımı da arttı.

2020 yılında yayınlanan haber sayısında geçmiş yıllara göre ciddi bir artış yaşandı. Buna paralel olarak LGBTİ+'ların olumsuz temsil edildiği, nefret söylemi ve/ veya ayrımcı dil içeren metinlerin sayısı da arttı.

2020 yılında yayınlanan haberler incelendiğinde özellikle İstanbul Sözleşmesi etrafında şekillenen LGBTİ+ karşıtı kampanya ve Diyanet'in LGBTİ+'ları hedef gösteren hutbesinin ardından yaşananların bu artışın sebepleri arasında olduğu görülüyor.

Koronavirüs pandemisi ile geçen 2020 yılı boyunca bir yandan medyada LGBTİ+ karşıtı kampanyalar yoğunlaştı. Sistemik ve organize bir şekilde yürütülen bu karalama kampanyaları hem yaygın medyada hem de yerel medyada yoğunluk kazandı. Buna karşılık LGBTİ+ haklarını gözeten yayın organlarının haber sayılarında yaşanan artış, genel tabloyu değiştirecek ölçüde değildi.

2015 yılında Hükümet'in LGBTİ+'ları, hakları ve örgütlerini daha sistemik bir şekilde hedef almaya başlaması, LGBTİ+ karşıtlığının Hükümet yetkilileri eliyle kurumsallaştırılması, yasaklar ve devletin her kademesinde kurumsallaştırılan LGBTİ+ karşıtlığı medyada da yansımalarını buldu.

Medyadaki ayrımcılık ve nefret söylemi, Hükümet'in ve kamu görevlilerinin açıklama ve uygulamalarıyla paralel bir şekilde ilerliyor. Haliyle medyayı ve medyadaki dönüşümü anlamak için bir yandan medyadaki sahiplik ilişkilerine ve Hükümet'in medyaya olan etkisine, medyanın artan bir şekilde tek sesli bir yankı odasına dönüştüğü gerçeğine de dikkat etmek gerekiyor.

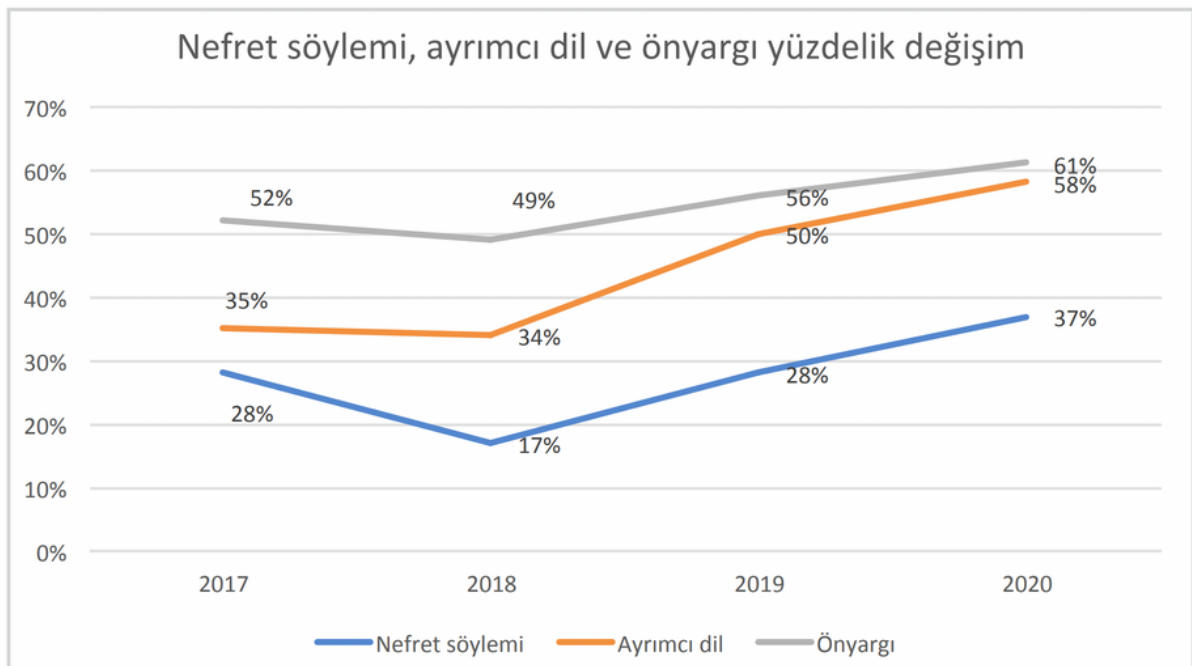
Özellikle nefret söylemi ve ayrımcılık içeren haberlerin bir gazetede yayımlandıktan sonra aynı hızla hem yaygın hem yerel basında yaygınlaşması da önemli bir gerçek olarak ortada duruyor.

Nefret söylemi ve ayrımcılık büyük bir hızla yankılanır ve çarpan etkisiyle yaygınlaşırken; LGBTİ+ haklarını gözetemeyen yayın organlarının etki alanları kısıtlı kalıyor. Bunda, LGBTİ+ haklarını gözetemeyen yayın organlarının; LGBTİ+ karşıtı kampanya odaklarına göre çok daha kısıtlı maddi imkanlara, dağıtım ağına ve siyasi desteğe sahip olması da önemli bir etken.

Özetle, kamunun tutumu bu raporda açığa çıkardığımız kamplaşma ve LGBTİ+ karşıtı nefret kampanyalarında hiç olmadığı kadar belirleyici bir hale geldi.

Yıllara göre haber sayıları şöyle:

- 2017 – Toplam haber: 2388, Hak haberciliği: 1097, Nefret söylemi veya ayrımcılık: 1291
- 2018 – Toplam haber: 2278, Hak haberciliği: 1148, Nefret söylemi veya ayrımcılık: 1130
- 2019 – Toplam haber: 2643, Hak haberciliği: 1150, Nefret söylemi veya ayrımcılık: 1493
- 2020 – Toplam haber: 3459, Hak haberciliği: 1366, Nefret söylemi veya ayrımcılık: 2093

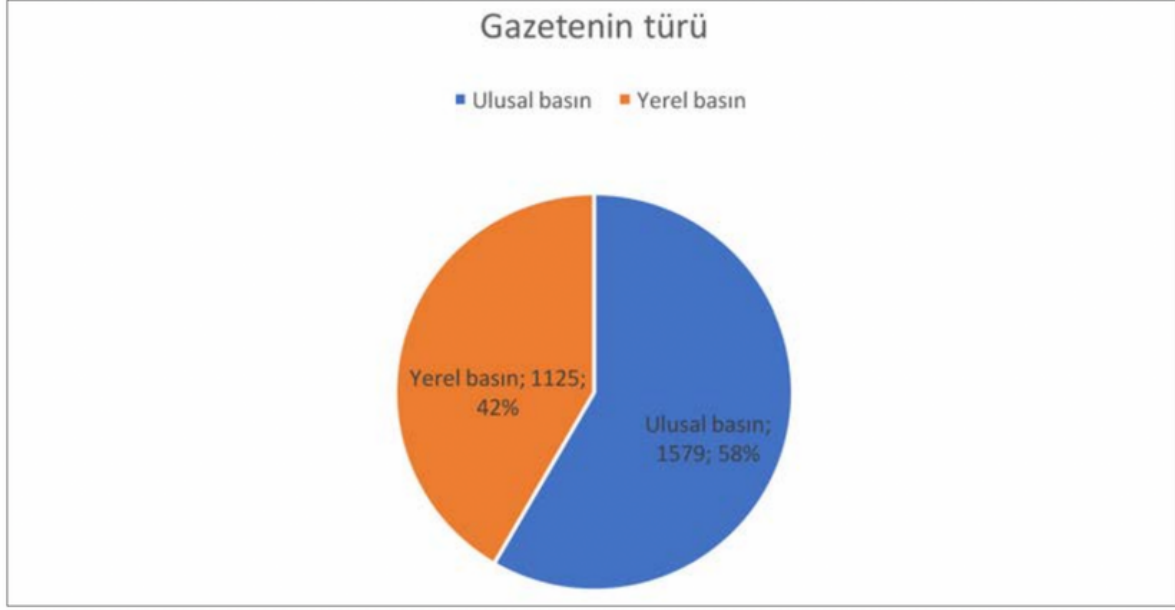
Senelere göre nefret söylemi, ayırımı dil ve önyargının grafiği incelendiğinde; 2018'den 2020'ye her üç başlıkta da oransal bir artış yaşandığı gözleniyor. Bu durum, yazılı basında belli gazetelerin LGBTİ+ karşıtlığını yayın politikasına dönüştürmesi ve sistematik olarak LGBTİ+'ları ve LGBTİ+ örgütlerini hedef göstermesi ile açıklanabilir.

Medyadaki LGBTİ+ karşıtlığı ve düşmanlığı, tesadüfi ya da rastlantısal değil. Gerek bu raporda gerekse de diğer izleme faaliyetlerimizde belli dönemlerde kamu otoritelerinin, bakanların, Cumhurbaşkanı'nın ve üst düzey kamu görevlilerinin LGBTİ+'ları hedef alan açıklamalarına paralel bir şekilde medyada çok hızlı bir şekilde düşmanlaştırma politikalarının devreye sokulduğunu fark ediyoruz.

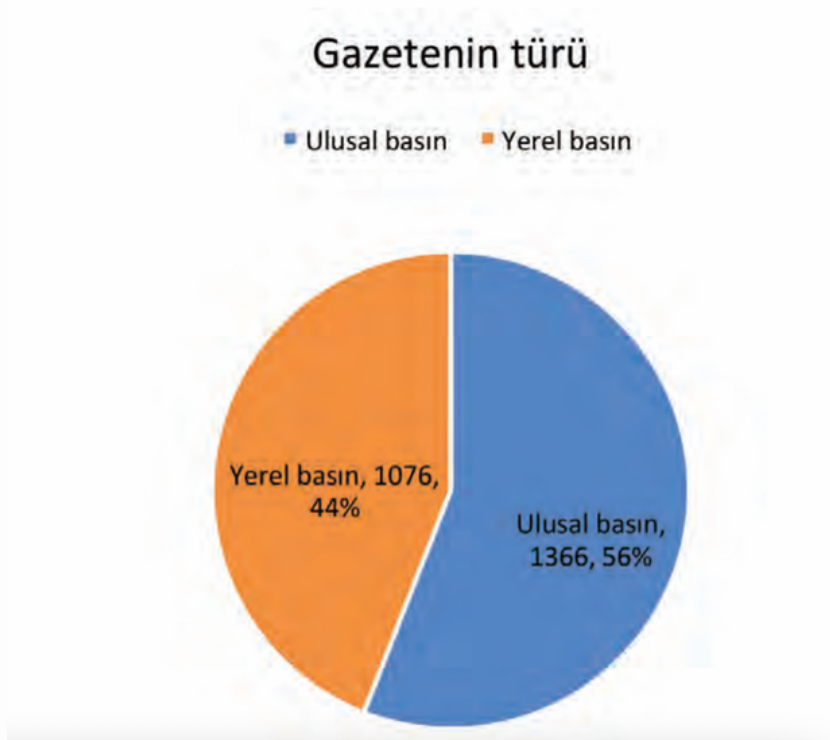
Medyada bir yandan siyasetçilere ve topluma "LGBTİ+'lara karşı olmaları" mesajı da yer alıyor. LGBTİ+ karşıtı medya, LGBTİ+'lar ve hakları söz konusu olduğunda hem refleksif hem de proaktif bir yayıncılığı el ele yürütüyor. LGBTİ+ karşıtlığı hem bir hedefe hem de amaca dönüşüyor.

2017'den 2020'ye Ayrıntılı İnceleme

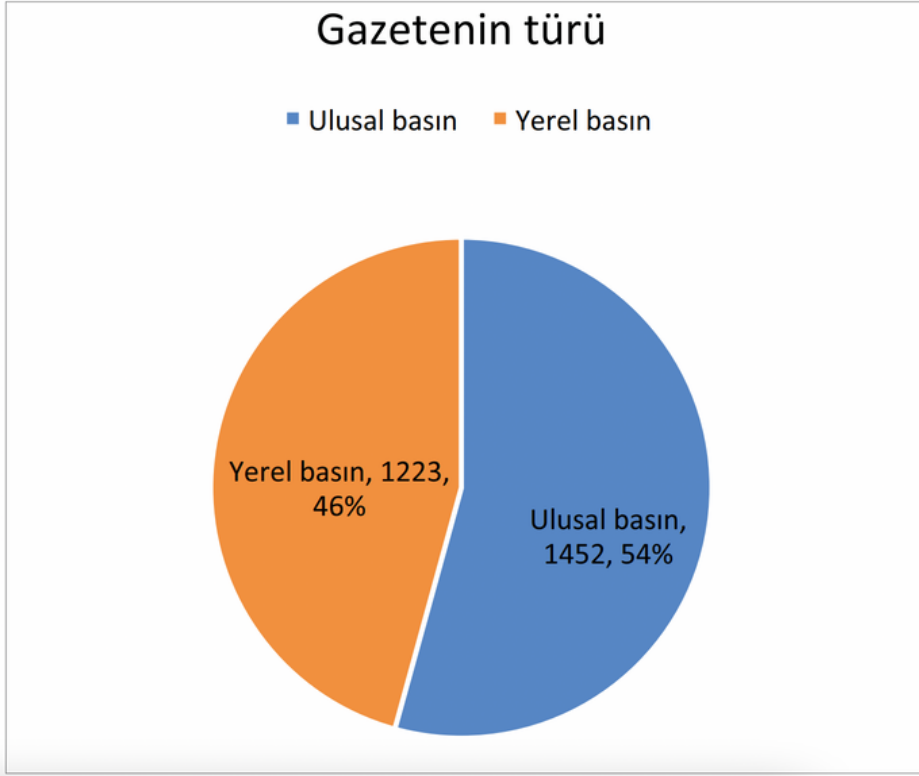
Araştırma kapsamında 2017 yılında yazılı basında yayınlanan 2704 metni inceledik. Bu metinlerin yaklaşık yüzde 58'i (1579 metin) ulusal medyada yayınlanırken; yüzde 42'si (1125 metin) yerel medyadaydı.

Araştırma kapsamında 2018 yılında yazılı basında yayınlanan 2442 metni inceledik. Bu metinlerin yaklaşık yüzde 56'sı (1366 metin) ulusal medyada yayınlanırken; yüzde 44'ü (1076 metin) yerel medyadaydı.

Araştırma kapsamında 2019 yılında yazılı basında yayınlanan 2675 metni inceledik. Bu metinlerin yaklaşık yüzde 54'ü (1452 metin) ulusal medyada yayınlanırken; yüzde 46'sı (1223 metin) yerel medyadaydı.

Araştırma kapsamında 2020 yılında yazılı basında yayınlanan 3476 metni inceledik. Bu metinlerin yaklaşık yüzde 54'ü (1882 metin) ulusal medyada yayınlanırken; yüzde 46'sı (1594 metin) yerel medyadaydı.

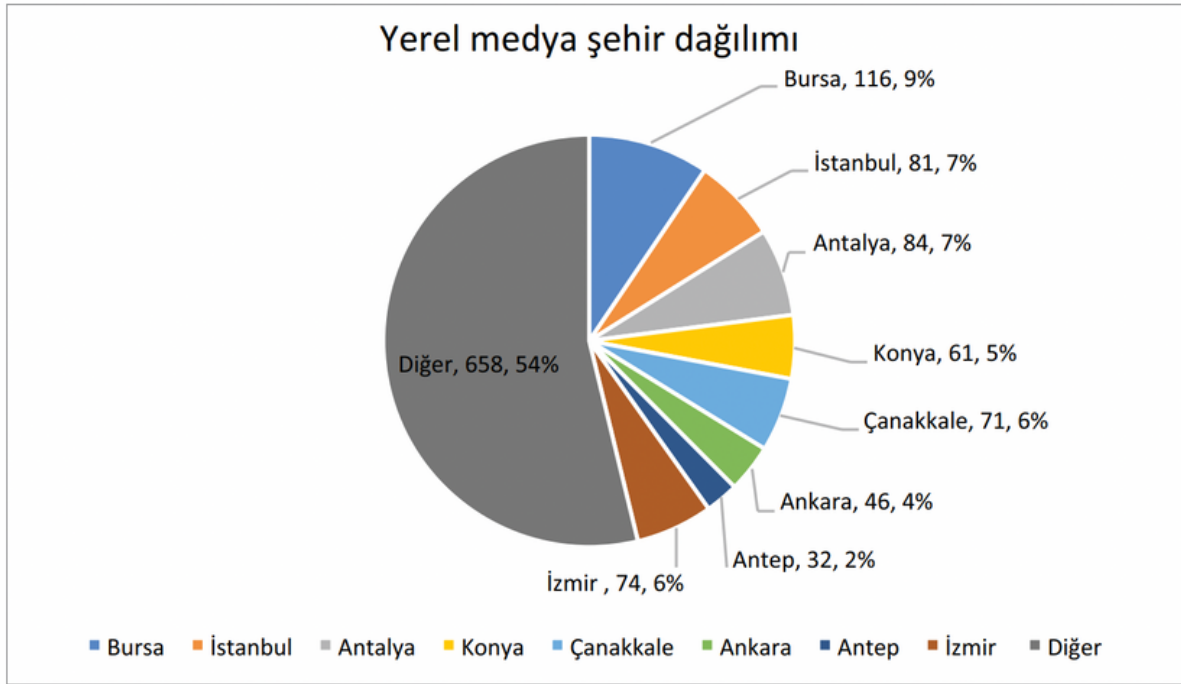
LGBTİ içerikli haber ve köşe yazıları 2017'de en çok Bursa'da yayınlanan yerel medya organlarında kendisine yer bulabildi. Bursa'yı Antalya ve İstanbul takip etti. LGBTİ'leri sayfalarına taşıyan yerel gazetelerin en çok yayınlandığı 8 il sırasıyla Bursa, İstanbul, Antalya, Ankara, Samsun, İzmir, Eskişehir ve Mersin'di.

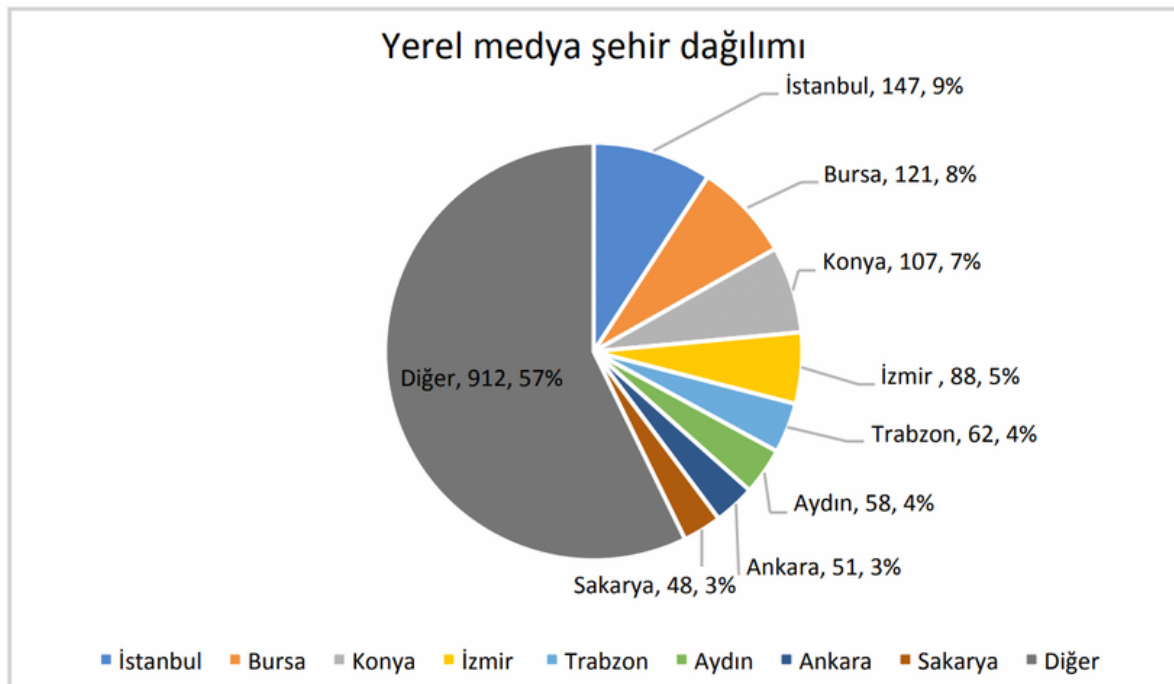
2018'de de LGBTİ+ içerikli haber ve köşe yazıları en çok Bursa'da yayınlanan yerel medya organlarında kendisine yer bulabildi. Bursa'yı İstanbul ve Antalya takip etti. LGBTİ+'ları sayfalarına taşıyan yerel gazetelerin en çok yayınlandığı 8 il sırasıyla Bursa, İstanbul, Antalya, Adana, Mersin, Ankara, Samsun ve İzmir'di.

2019'da LGBTİ+ içerikli haber ve köşe yazıları en çok Bursa'da yayınlanan yerel medya organlarında kendisine yer bulabildi. Bursa'yı Antalya ve İstanbul takip etti. LGBTİ+'ları sayfalarına taşıyan yerel gazetelerin en çok yayınlandığı 8 il sırasıyla Bursa, Antalya, İstanbul, İzmir, Çanakkale, Konya, Ankara ve Antep'ti.

2020'de LGBTİ+ içerikli haber ve köşe yazıları en çok İstanbul'da yayınlanan yerel medya organlarında kendisine yer bulabildi. İstanbul'u Bursa ve Konya takip etti. LGBTİ+'ları sayfalarına taşıyan yerel gazetelerin en çok yayınlandığı 8 il sırasıyla İstanbul, Bursa, Konya, İzmir, Trabzon, Aydın, Ankara ve Sakarya'ydı.

Yerel basında 2020'de en çok içeriğin yayınlandığı iller detaylıca incelendiğinde birçok şehirdeki haberlerin çoğunda LGBTİ+'ların olumsuz bir şekilde tespit edildiği görülüyor. Yerel medyada en çok haberin çıktığı şehir olan İstanbul'daki haberlerin dağılımı incelendiğinde şehirde 2020'de yayınlanan konusu LGBTİ+'lar olan haberlerin çok büyük bir çoğunluğunun ya LGBTİ+'lara yönelik hak ihlali içerdiği ya da önyargıyı yaygınlaştırdığı açığa çıkıyor. Şehirde yayınlanan haber, köşe yazısı ya da söyleşilerin yalnızca yüzde 29'u (42) hak temelli haber örneği olarak değerlendirildi.

LGBTİ+'ların olumsuz temsil edildiği metinler, şehirde yayınlanan yerel gazetelerdeki metinlerin yüzde 71'ine tekabül ediyor. İzmir'deki haberlerin dağılımı incelendiğinde İzmir'deki yerel gazetelerin, yerel basındaki olumsuz LGBTİ+ temsiline karşı önemli bir örnek oluşturduğu görülüyor. Yayınlanan LGBTİ+ bağlantılı haberlerin yüzde 81'inde (71 metin) LGBTİ+ haklarının gözetildiğini, yüzde 19'unda (17 metin) ise LGBTİ+'ların olumsuz temsil edildiğini gözlemledik. 2020 yılında İzmir'de LGBTİ+ haklarını gündemleştirme konusunda İz Gazete öne çıkarken; İzmir'de işlenen Hande Buse Şeker cinayetinin davası da yerel basında sıklıkla haber oldu.

Ankara'da haberlerin dağılımı incelendiğinde ise şehirde 2020'de yayınlanan konusu LGBTİ+'lar olan haberlerin önemli bir çoğunluğunda LGBTİ+ haklarına saygılı, olumlu bir temsil gözlemleniyor. Haberlerin yüzde 73'ünde (37 metin) LGBTİ+ hakları gözetildi. Ankara'da özellikle LGBTİ+ derneklerinin çalışmaları ve Çankaya Belediyesi'nin Eşitlik ve Farkındalık Ayı etkinlikleri yerel basında kendisine yer buldu.

2017'de LGBTİ'leri konu edinen içeriklerin yüzde 65'ini (1541) haberler oluşturdu. LGBTİ'ler 657 köşe yazısında (yüzde 27) yer alırken söyleşi ve röportajlar için bu oran 115 ile yüzde 5'te kaldı. Köşe yazısı ve haberin aksine öznelerin seslerini daha fazla duyurabilmesini sağlayan söyleşi ve röportajlarda LGBTİ'ler çok az yer alabildi. Bu durum ilerleyen yıllarda da aynen devam etti.

2018'de LGBTİ+'ları konu edinen içeriklerin yüzde 6'sını (1381) haberler oluşturdu. LGBTİ+'lar 764 köşe yazısında (yüzde 33) yer alırken söyleşi ve röportajlar için bu oran 96 ile yüzde 4'te kaldı. 2019'da LGBTİ+'ları konu edinen içeriklerin yüzde 56'sını (1473) haberler oluşturdu. LGBTİ+'lar 1037 köşe yazısında (yüzde 40) yer alırken söyleşi ve röportajlar için bu oran 82 ile yüzde 3'te kaldı. 2020'de ise LGBTİ+'ları konu edinen içeriklerin yüzde 56'sını (1473) haberler oluşturdu. LGBTİ+'lar 1037 köşe yazısında (yüzde 40) yer alırken söyleşi ve röportajlar için bu oran 82 ile yüzde 3'te kaldı.

Öte yandan 2017'de LGBTİ'lerin konu edildiği haberlerin büyük bir çoğunluğunda LGBTİ kişilerin (212, yüzde 9) çok uzmanların (513, yüzde 22) ve politikacıların (280, 12) görüşlerine başvuruldu. 2018'de de LGBTİ+'ların konu edildiği haberlerin büyük bir çoğunluğunda LGBTİ+ kişilerden ya da örgütlerinden çok uzman ve akademisyenlerin görüşlerine başvuruldu. Metinlerin büyük bir çoğunluğunda kaynak yoktu ya da köşe yazarı sadece kendi fikirlerinden bahsetti. Bu durum 2019 ve 2020'de de devam etti. 2020'de LGBTİ+'lar hakkında yazılı basında en çok konuşanlara LGBTİ+ karşıtı sivil toplum kuruluşları da eklendi.

Yerel basında 2020'de en çok içeriğin yayınlandığı iller detaylıca incelendiğinde birçok şehirdeki haberlerin çoğunda LGBTİ+'ların olumsuz bir şekilde tespit edildiği görülüyor. Yerel medyada en çok haberin çıktığı şehir olan İstanbul'daki haberlerin dağılımı incelendiğinde şehirde 2020'de yayınlanan konusu LGBTİ+'lar olan haberlerin çok büyük bir çoğunluğunun ya LGBTİ+'lara yönelik hak ihlali içerdiği ya da önyargıyı yaygınlaştırdığı açığa çıkıyor. Şehirde yayınlanan haber, köşe yazısı ya da söyleşilerin yalnızca yüzde 29'u (42) hak temelli haber örneği olarak değerlendirildi.

LGBTİ+'ların olumsuz temsil edildiği metinler, şehirde yayınlanan yerel gazetelerdeki metinlerin yüzde 71'ine tekabül ediyor. İzmir'deki haberlerin dağılımı incelendiğinde İzmir'deki yerel gazetelerin, yerel basındaki olumsuz LGBTİ+ temsiline karşı önemli bir örnek oluşturduğu görülüyor. Yayınlanan LGBTİ+ bağlantılı haberlerin yüzde 81'inde (71 metin) LGBTİ+ haklarının gözetildiğini, yüzde 19'unda (17 metin) ise LGBTİ+'ların olumsuz temsil edildiğini gözlemledik. 2020 yılında İzmir'de LGBTİ+ haklarını gündemleştirme konusunda İz Gazete öne çıkarken; İzmir'de işlenen Hande Buse Şeker cinayetinin davası da yerel basında sıklıkla haber oldu.

Ankara'da haberlerin dağılımı incelendiğinde ise şehirde 2020'de yayınlanan konusu LGBTİ+'lar olan haberlerin önemli bir çoğunluğunda LGBTİ+ haklarına saygılı, olumlu bir temsil gözlemleniyor. Haberlerin yüzde 73'ünde (37 metin) LGBTİ+ hakları gözetildi. Ankara'da özellikle LGBTİ+ derneklerinin çalışmaları ve Çankaya Belediyesi'nin Eşitlik ve Farkındalık Ayı etkinlikleri yerel basında kendisine yer buldu.

2017'de LGBTİ'leri konu edinen içeriklerin yüzde 65'ini (1541) haberler oluşturdu. LGBTİ'ler 657 köşe yazısında (yüzde 27) yer alırken söyleşi ve röportajlar için bu oran 115 ile yüzde 5'te kaldı. Köşe yazısı ve haberin aksine öznelerin seslerini daha fazla duyurabilmesini sağlayan söyleşi ve röportajlarda LGBTİ'ler çok az yer alabildi. Bu durum ilerleyen yıllarda da aynen devam etti.

2018'de LGBTİ+'ları konu edinen içeriklerin yüzde 6'sını (1381) haberler oluşturdu. LGBTİ+'lar 764 köşe yazısında (yüzde 33) yer alırken söyleşi ve röportajlar için bu oran 96 ile yüzde 4'te kaldı. 2019'da LGBTİ+'ları konu edinen içeriklerin yüzde 56'sını (1473) haberler oluşturdu. LGBTİ+'lar 1037 köşe yazısında (yüzde 40) yer alırken söyleşi ve röportajlar için bu oran 82 ile yüzde 3'te kaldı. 2020'de ise LGBTİ+'ları konu edinen içeriklerin yüzde 56'sını (1473) haberler oluşturdu. LGBTİ+'lar 1037 köşe yazısında (yüzde 40) yer alırken söyleşi ve röportajlar için bu oran 82 ile yüzde 3'te kaldı.

Öte yandan 2017'de LGBTİ'lerin konu edildiği haberlerin büyük bir çoğunluğunda LGBTİ kişilerin (212, yüzde 9) çok uzmanların (513, yüzde 22) ve politikacıların (280, 12) görüşlerine başvuruldu. 2018'de de LGBTİ+'ların konu edildiği haberlerin büyük bir çoğunluğunda LGBTİ+ kişilerden ya da örgütlerinden çok uzman ve akademisyenlerin görüşlerine başvuruldu. Metinlerin büyük bir çoğunluğunda kaynak yoktu ya da köşe yazarı sadece kendi fikirlerinden bahsetti. Bu durum 2019 ve 2020'de de devam etti. 2020'de LGBTİ+'lar hakkında yazılı basında en çok konuşanlara LGBTİ+ karşıtı sivil toplum kuruluşları da eklendi.

Medya-Siyaset İlişkisi

Medyadaki LGBTİ+ karşıtlığı ve düşmanlığı, tesadüfi ya da rastlantısal değil. Gerek bu raporda gerekse de diğer izleme faaliyetlerimizde belli dönemlerde kamu otoritelerinin, bakanların, Cumhurbaşkanı'nın ve üst düzey kamu görevlilerinin LGBTİ+'ları hedef alan açıklamalarına paralel bir şekilde medyada çok hızlı bir şekilde düşmanlaştırma politikalarının devreye sokulduğunu fark ediyoruz.

LGBTİ+'ları düşmanlaştırmak için en çok kullanılan stratejiler arasında itibarsızlaştırma, LGBTİ+ örgütlerini ve LGBTİ+'ları "marjinal", "toplum dışı unsurlar" olarak gösterme, LGBTİ+'ları gündeme göre "Batı kaynaklı" olarak işaretleyip LGBTİ+ olmanın kendisini dışsal bir meseleye dönüştürme, LGBTİ+'ları bir kutuplaştırma aracına dönüştürme eğilimleri öne çıkıyor.

Medyada tekelleşme, sansür ve gazetecilerin tutuklanması, yargılanması gibi gerçeklerle birlikte düşünüldüğünde; LGBTİ+ karşıtlığını yayın politikasına dönüştürmüş bir blok ile karşı karşıyayız.

Buna karşılık, LGBTİ+ haklarını ve eşitliğini gözeten mecralarda ise LGBTİ+'lar yayın politikasının bir parçası değil. Gündem kendini dayattığında haberleştirme eğilimi kuvvetli. Deyim yerindeyse; LGBTİ+'ları karalama kampanyaları artık bir blok haline gelmiş LGBTİ+ karşıtı medya tarafından ortaya atıldığında buna karşı cılız sesler çıkartmanın ötesine geçemeyen bir "alternatif medya" gerçeği de önemli bir sorun olmaya devam ediyor.

Gündemi belirlemek, kendi gündemini yaratmak konularında LGBTİ+ haklarını gözeten mecralar yetersiz kalıyor. Çoğu durumda belirlenen gündem doğrultusunda anlık, sıcak haberler ve değerlendirme yazıları ile kısıtlı bir yayıncılık pratiği izleniyor. LGBTİ+ hareketinin gündemleri, çalışmaları çoğu zaman ancak hedef gösterildiklerinde "alternatif medyada" yer alabiliyor.

Bütün bu sorunlara ilaveten, özellikle son yıllarda "aile" ve "din" kavramları üzerinden soyut karşıtlıklar hem LGBTİ+ karşıtı blok medya hem de Hükümet tarafından farklı vesilelerle gündeme getiriliyor. LGBTİ+'lar ile din, eşyanın doğasına aykırı bir şekilde birbirine karşıt iki ayrı olgu gibi sunuluyor. Benzeri bir yaklaşım özellikle İstanbul Sözleşmesi etrafında şekillenen karalama kampanyalarında "aile" kavramı üzerinden karşımıza çıkıyor. Bütün bu karalama kampanyalarını 2015 yılından beri Hükümet'in LGBTİ+'ların temel hak ve özgürlüklerini hedef alan uygulama ve açıklamaları, Valiliklerin çeşitli şehirlerdeki LGBTİ+ Onur Haftası ve Yürüyüşü yasakları, Ankara'da üç yıl boyunca devam eden "süresiz LGBTİ+ etkinlik yasağı" ile birlikte düşündüğümüzde karşımıza şu sonuçlar çıkıyor:

*LGBTİ+ karşıtlığını yayın politikasına dönüştüren medya kurumları, hem siyasetçilerin LGBTİ+ karşıtı açıklama ve uygulamalarını meşrulaştırmayı kendisine görev addediyor hem de siyasetçilere LGBTİ+ karşıtı açıklamalar yapmalarını tavsiye (!) ediyor.

*Toplumdaki LGBTİ+ algısını değiştirmek, LGBTİ+ düşmanlığını ve nefreti yaygınlaştırmak için kamu görevlilerinin açıklama ve uygulamalarının yanı sıra; Hükümet yanlısı medya kurumları da sistematik ve organize karalama kampanyaları düzenliyor. Adeta LGBTİ+'lara karşı ideolojik ve politik bir mücadele yürütülüyor.

*Bu haliyle, içinden geçtiğimiz süreçte LGBTİ+'ları hedef alan nefret söylemini salt konu hakkında bilgi sahibi olmama ya da hata yapma ile açıklayamayız. Gerek medya izleme çalışmaları gerek kamunun uygulamaları, LGBTİ+ karşıtlığının bilinçli, ideolojik bir tutumun gereği görerek sistematik bir yaklaşım olduğunu gösteriyor.

*LGBTİ+ karşıtlığı, bir yandan da toplumsal cinsiyet eşitliğine dönük baskıcı uygulamalar ile el ele ilerliyor. Bu durum, medyada da yansımaları buluyor. "LGBTİ+ aktivizmi ve feminizm" düşmanlaştırılarak; mücadeleler itibarsızlaştırmaya çalışılıyor.

*Ülke genelinde yayın yapan LGBTİ+ karşıtı medyanın haberleri katlanarak ve çoğalarak yerel medyaya da sirayet ediyor. Gazeteler; aynı gazetenin farklı isimlerine dönüşüyor.

KaosGL.org Yayın İlkeleri

KaosGL.org nedir ne yapar?

KaosGL.org; Kaos GL Derneği'nin LGBTİ+ haklarını geliştirme mücadelesi kapsamında günlük yayın yapan bir internet gazetesidir. Hak odaklı habercilik ilkelerini benimser. LGBTİ+ hakları odaklı bir yayın çizgisi ile on yılı aşkın süredir yayın hayatını sürdürmektedir.

Genel ilkeler:

- *KaosGL.org; LGBTİ+ hakları odaklı habercilik yapar. Temel hak ve özgürlükleri ihlal edecek bir yayıncılıktan kaçınır, haklara erişimi güçlendirecek bir yayın çizgisini benimser.
- *İnsan, çevre ve hayvan haklarına aykırı haber yayımlamaz. Uluslararası insan hakları sözleşmelerini takip eder.
- *Haber, çarpıtmadan, sansürlemeden aktarır.
- *Haber, söyleşi ya da röportajda konuşma ve demeçlerden yapılan alıntılarda manipülasyona izin vermez.
- *Haberde bahsi geçen kişiler stereotip (basmakalıp yargı) olarak sunulmaz, bu kişileri yargılayan ifadeler yer verilmez, eleştiri sınırları ötesinde aşağılayan, hakaret içeren ifadeler kullanılmaz. İfade özgürlüğü ile nefret söylemi arasındaki sınıra dair ayrıntılı bilgi için tıklayınız.
- *Haberde, hiçbir ırk, etnik köken, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, tür, yaş, görünüm, engellilik durumu, sağlık, politik görüş, inanç, yaşam tarzı, ekonomik ve sosyal düzeyi damgalayan, kınayan, küçük düşüren ifadeler bulunmaz. Bu madde açık bir maddedir ve ayrımcılık alanları doğrultusunda güncellenir.
- *KaosGL.org haberde kaynak gösterir.
- *Açıklanmaması kaydıyla verilmiş bilgi ve belgelerle haber kaynakları, kaynağın kendisi izin vermediği sürece açıklanmaz. KaosGL.org, özel hayatın gizliliği hakkına saygı gösterir. Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.
- *KaosGL.org muhabirleri, ihtiyaç duyulduğunda olayın tüm taraflarının görüşünü almaya çalışır. Taraflardan biri görüş vermekten kaçınırsa bu durumu okurları ile paylaşır.
- *Elde ettiği bilgiyi soruşturmaksızın veya doğruluğundan emin olmaksızın yayımlamaz.
- *Şiddet ve hak ihlali iddialarında bu iddiaları doğrulamak için çaba gösterir.
- *Doğrulayamadığı noktada iddia olarak yayınlar.
- *KaosGL.org, LGBTİ+ gazetecilerin, gazeteci adaylarının ve genç muhabirlerin güçlendirilmesini hedefler. Bu doğrultuda işbirliklerine gider.
- *KaosGL.org; yayın ilkeleri ve yayıncılık pratiğine dair okurlarının fikir, öneri, yorum ve eleştirilerini dikkate alır. web@kaosgl.org üzerinden okurlarının görüşlerini iletmesini teşvik eder. Görüş, öneri ve eleştirileri yayın kurulunda tartışır ve daha sonra bununla ilgili okurlarına dönüş yapar. Yayıncılık pratiğini okurlarıyla birlikte inşa etmek için çaba gösterir.

Kullanılan dile dair:

*KaosGL.org yayınladığı haberlerle şiddet ve militarizmin meşrulaştırılmasına ve yaygınlaştırılmasına aracılık etmez.

*Çatışmacı dili tercih etmez.

*Homofobik, bifobik, transfobik, cinsiyetçi, türcü ve ayrımcı ifadelerle yer vermez; nefret söyleminin yaygınlaştırılmasına katkı sağlamaz. Kamusal olarak tanınan bir aktörün ayrımcı ifadelerine yalnızca bunu eleştirmek, nefret söylemi ve ayrımcılığa dikkat çekmek için yer verir. Medyadaki nefret söylemi ve ayrımcı dilin yanı sıra kamusal olarak tanınan aktör ve kurumların nefret söylemi ve ayrımcı açıklamalarını takip eder ve haberleştirir.

*Haberde bahsi geçen kişiye cinsiyet, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim atamaz. Bahsi geçen kişi kendisini nasıl tanımlıyorsa haberde o şekilde yer verilir. LGBTİ+ toplumunun çeşitliliğini yansıtmaya çalışır. Haberin hazırlık aşamasından yayınlanmasına kadar geçen bütün süreci bu çeşitlilik algısıyla örgütler.

Görsel seçimine dair:

*KaosGL.org, fotoğraf ve görüntünün kaynağını belirtir. Telif haklarına saygı duyar.

*Fotoğraf ya da görüntünün güncelliğini belirtir. Eğer arşiv görseli kullanılıyorsa bu belirtilir.

*İnsana ya da hayvana yönelik şiddeti gösteren fotoğraf ya da görsel kullanmaz. Şiddet mağdurlarının şiddeti görünür kılan fotoğraflarını, çocukların fotoğraflarını kullanmaz. *LGBTİ+'lara yönelik şiddet haberlerinde mağdurun şiddet gördükten sonraki halini gösteren fotoğraflarını yayınlamaz.

*Özel hayatın gizliliğini ihlal edecek fotoğraf ya da görsellere yer vermez.

Haber seçimine dair:

*LGBTİ+ haklarına ilişkin her türlü olumlu, güçlendirici söylem ve hak talepleri haberdır.

*Ayrımcı, homofobik, bifobik, transfobik, cinsiyetçi her uygulama, karar ya da gelişmeyi ele alır.

*LGBTİ+'lara yönelik yapılan tüm açıklamalar haber olabilir.

*LGBTİ+ örgütleri, grup ya da kişilerin etkinlikleri, eylemleri haberdır.

*LGBTİ+'lara yönelik olumlu tüm gelişmeler haberdır.

*LGBTİ+'lara yönelik ayrımcı söylem, ayrımcı uygulama ve nefret söylemi haberdır.

*Kamusal olarak tanınan bir aktörün ayrımcı ifadelerine yalnızca bunu eleştirmek, nefret söylemi ve ayrımcılığa dikkat çekmek için yer verir. Medyadaki nefret söylemi ve ayrımcı dilin yanı sıra kamusal olarak tanınan aktör ve kurumların nefret söylemi ve ayrımcı açıklamalarını takip eder ve haberleştirir. Ancak bunu yaparken ayrımcı yargıların kamuoyunda yeniden dolaşıma girmesine aracılık etmemeye özen gösterir.

*Yazılı ve internet basını ile sosyal medyada gündeme gelen LGBTİ+'lara ilişkin her gelişme haber olarak ele alınabilir.

*KaosGL.org anaakım medya organlarında gündeme gelemeyen, sesi duyulmayan, sözüne yer verilmeyen LGBTİ+'ların hikayelerine öncelik tanır.

Etkinlik haberlerine dair:

- *KaosGL.org muhabirleri etkinlik öncesinde yapılmak istenen haber için etkinliğin düzenleyicileri ile iletişime geçer.
- *Etkinlik öncesi habere ilişkin etkinliği düzenleyen kişileri bilgilendirir.
- *Etkinlikte çekilen fotoğrafların yayımlanmasında, fotoğrafta bulunan kişilerin rızalarının olup olmadığı netleştirilir.

Hak ihlali haberlerine dair:

- *KaosGL.org masumiyet karinesi ilkesine saygılıdır.
- *Nefret cinayetleri ve saldırılarında bu saldırıları bireysel ve tekil adli olaylar olarak ele almaz. Nefret ve ayrımcılığın toplumsal arkaplanına dikkat çeker.
- *Adli olaylara ilişkin haberlerde yalnızca 5N+1K kuralına bağlı kalınmaz. Haberde okuyucuya o adli olayın toplumsal nedenlerini anlatabilecek bir içerik oluşturur.
- *Çocuklarla ilgili adli olaylarda, zanlı, sanık, mahkûm, tanık, mağdur ya da maktul statüsünde olan 18 yaşından küçüklerin açık isimleri ve fotoğrafları yayımlanmaz.
- *Mağdurların açık isimlerini bilgileri ve rızaları dışında yayımlamaz. Haber yoluyla ikincil hak ihlallerine yol açmamak adına mağdurları açık isimleri dışında bir isimle haberin yayınlanabileceği, kendi güvenlikleri için isimlerinin değiştirilebileceği konusunda bilgilendirir.

Eğitim, barınma, sağlık, nefret saldırısı, çalışma hakkı...

- *KaosGL.org'ta yayımlanan haberlerde cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği ayrımcılığına dayalı şiddet hiçbir biçimde meşru gösterilmez.
- *Şiddetin toplumsal düzlemdeki önemini azaltacak sansasyonel ifadelerden ve karikatürize edilmesinden uzak durulur.
- *Mağdurun/hayatta kalanın haklarını gözetir.
- *Mağdur/hayatta kalan kişinin habere dair rızası önceden sorulur ve kişi, haber süreci hakkında bilgilendirilir.
- *Mağduru küçük düşüren fotoğrafların kullanılmasından kaçınılır.
- *Haber, fail ya da failerin ifadesini veya soruşturma tutanaklarındaki beyanlarını meşrulaştıracak şekilde hazırlanmaz.

LGBTİ+'ların intihar haberlerine dair:

- *KaosGL.org, LGBTİ+ intiharlarının politik olduğunu kabul eder.
- *LGBTİ+'ların karşılaştığı ayrımcı ve homofobik-bifobik-transfobik uygulamaların olası sonucu olmadığını vurgular, intiharı normalleştirmez.
- *İntihar haberlerinde, intihar eğilimi olabilecek okurlara dair yönlendirme yapar.
- *Olayın ayrıntılarından ve uygulanan yöntemin tarifinden kaçınır, olayı gösteren fotoğraf, resim veya film yayımlamaz.
- *İntihar haberlerini okuyucu veya izleyiciyi etki altında bırakacak, özendirici nitelikte olmayacak şekilde sunar.
- *İntihar haberlerine paralel olarak destekleyen, güçlendirici haberlere yer verir.